Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 86 (8076). • 5 май, 1983 йил • ПАЙШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

БУГУН — СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

В. И. Ленин Кремлдаги иш кабинетида. 1918 йил октябрь.

ТАСС фотохроникаси.

ФИКРЛАРНИНГ ТЎЛА БИРЛИГИ

3 май куни Кремлда Совет раҳбарларининг Германия Демократик Республикаси партия-давлат делегацияси билан музокаралари бўлиб ўтди.

Музокараларда: совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри Д. Ф. Устинов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ГДРдаги элчиси П. А. Абрасимов;

ГДР томонидан — ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат кенгашининг раиси Э. Хонеккер, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси В. Штоф, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Г. Аксен, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари В. Фельфе, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари И. Герман, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Давлат хавфсизлиги министри Э. Мильке, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Г. Миттаг, ГДР Давлат кенгаши Раисининг ўринбосари, Германия либерал-демократик партияси раиси М. Герлах, ГДР Давлат кенгаши Раисининг ўринбосари, Германия миллий-демократик партияси раиси Г. Хоман, ГДР Давлат кенгаши Раисининг ўринбосари, Германия Демократик деҳқонлар партиясининг раиси Э. Мекленбург, ГДР миллий фронти миллий кенгашининг президенти Л. Кольдиц, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР Ташқи ишлар министри О. Фишер, христиан-демократик иттифоқ раисининг ўринбосари Г. Теплиц, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитети халқаро алоқалар бўлимининг мудири Г. Зибер, ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДРнинг СССРдаги элчиси Э. Винкельман иштирок этдилар.

Музокараларнинг қатнашчилари Совет Иттифоқи ва ГДРда коммунистик ҳамда социалистик қурилишнинг бориши тўғрисида, ҳозирги пайтда партиялари ва халқларининг куч-ғайратлари ҳал этишга қаратилган энг муҳим проблемалар ҳақида самимий ўртоқларча вазиятда бир-бирларига ахборот бердилар.

Томонлар шуни чуқур мамнуният билан қайд этдиларки, СССР билан ГДР ўртасидаги муносабатлар дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йилнинг 7 октябрида тузилган шартнома руҳида ҳамон муваффақиятли равишда муттасил ривожланиб бормоқда. КПСС билан ГБСПнинг жанговар иттифоқи ҳар иккала давлат халқлари қардошларча дўстлигини ҳаракатга келтирувчи кучдир. Ана шу жанговар иттифоқ марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг мустаҳкам пойдеворига таянади ва ҳозирги замоннинг барча энг муҳим масалалари юзасидан фикрларнинг тўла мос келиши шу иттифоққа хос хусусиятдир.

СССР билан ГДРнинг партия ва давлат арбоблари ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида ўзаро ҳамкорликнинг бундан буён ҳам изчиллик билан чуқурлаштириб боришга азму қарор берганликларини изҳор этдилар. Жумладан, иқтисодий сиёсатни яна ҳам мустаҳкам мувофиқлаштириб олиш тадбирларини кўриш зарур, деб топилди, иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларни кенгайтиришнинг асосий йўналишлари белгилаб олинди.

Ҳозирги халқаро вазиятда социалистик ҳамдўстликнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, қардош давлатлар иттифоқининг хавфсизлигини пухта таъминлаш алоҳида муҳим аҳамият касб этаётганлиги таъкидлаб ўтилди. СССР билан ГДР бундан буён ҳам шу ишга актив ёрдам бераверадилар.

Музокара қатнашчилари халқаро масалаларни кўриб чиққанларида ҳозирги вақтда АҚШнинг милитаристик доиралари ўтказаётган агрессив сиёсат туфайли вужудга келган уруш хавфини бартараф этишдан кўра муҳимроқ вазифа йўқ, деган умумий фикрни изҳор қилдилар. СССР ва ГДР халқаро сиёсий иқлим соғломлаштирилишига эришиш учун бундан буён ҳам сабот билан интилабередилар, қуролланиш пойгаси жиловланиши учун зўр ғайрат билан курашаберадилар.

АҚШ ва НАТОнинг шу йил охирида Ғарбий Европа мамлакатлари территориясида Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ядро қуролини жойлаштириш режалари муносабати билан алоҳида хавотирлик изҳор қилинди. ГДР делегацияси Европада ядровий қуроляроғлар юзасидан АҚШ билан ўтказилаётган музокараларда Совет Иттифоқи тутган позицияни тўла қўллаб-қувватлаётганлигини билдирди. СССРнинг бу позицияси томонларнинг тенглиги ва баббаравар хвфсизлиги принципига қатъиян асосланади.

Ҳар иккала томон Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг Прага кенгашида қабул қилинган сиёсий декларациясида баён этилган таклифлар империалистларнинг сиёсий ва ҳарбий муҳолифлик йўлига қарши қўйилган реал тадбирдир, деган якдил фикрни изҳор қилдилар. Улар Варшава шартномаси мамлакатлари билан Шимолий Атлантика иттифоқи мамлакатлари ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини қўллаб-қувватлаш тўғрисида шартнома тузиш таклифига яна эътиборни жалб этдилар. Бу таклифнинг амалга оширилиши халқларнинг тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашида муҳим босқич бўлур эди.

СССР ва ГДР империализмга, гегемонизм ва халқаро реакция кучларига қарши ўз мустақиллиги ва суверенитети учун курашаётган халқлар билан бирдам эканликларини тасдиқладилар.

КПСС ва ГБСП халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати жипслигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида бундан буён ҳам изчил ҳаракат қилаберадилар.

СССР билан ГДРнинг партия ва давлат арбоблари бу йил туғилган кунининг 165 йиллиги ва вафот этган кунининг 100 йиллиги нишонланаётган Карл Маркснинг таълимоти тарихий ривожланишнинг бутун боришига ғоят чуқур таъсир ўтказаётганлигини таъкидладилар. Инсоният Маркс, Энгельс ва Ленин таълимоти асосида, уларнинг абадий барҳаёт ғоялари тантанаси белгиси остида яшамоқда ва яшайберади.

Музокаралар давомида муҳокама этилган барча масалалар юзасидан фикрларнинг тўла бирлиги тасдиқланди.

(ТАСС).

МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Ю. В. Андропов 3 май куни Кремлда ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккерга Ленин ордени ва Совет Иттифоқи Қаҳрамони «Олтин юлдуз» медалини топширди.

Мукофотни топшириш чоғида Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар. ГДР томонидан партия-давлат делегациясининг аъзолари бор эдилар.

Мукофотни топшириш маросимида ўртоқ Ю. В. Андропов нутқ сўзлади.

Ўртоқ Ю. В. АНДРОПОВ нутқи

Муҳтарам ўртоқлар!

СССР Олий Совети Президиуми ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Эрих Хонеккерга Ленин ордени ва Совет Иттифоқи Қаҳрамони Олтин юлдузини топширишдек ёқимли вазифани менинг зиммамга юклади.

Бизнинг азиз дўстимиз, изчил интернационалист фашизмга қарши курашдаги актив иштироки, Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасидаги буюк хизматлари учун, тинчлик ишига ва социализм позицияларини мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссаси учун Совет Иттифоқининг мана шу олий мукофотига сазовор бўлди.

Мана ўн йилдан кўпроқ вақтдан буён ўртоқ Хонеккер Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретаридир. Бу давр республика экономикаси, фани ва маданиятини тобора ҳар томонлама юксалтириш билан, меҳнаткашлар фаровонлигини ўстириш, Германия Демократик Республикасининг халқаро обрў-эътиборини ошириш билан нишонланган.

Биз кейинги йилларда мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар ҳам кучайиб, халқларимизнинг мустаҳкам бузилмас дўстлиги яна ҳам маҳкам бўлиб қолганлигини кўриб турибмиз. ГДР партия-давлат делегациясининг бугун бошланган визити СССР билан ГДР ва бутун социалистик ҳамдўстлик халқларининг манфаатлари, бизнинг муштарак коммунистик ишимиз манфаатлари йўлидаги баҳамжиҳат ҳаракатимизни янада такомиллаштириш учун яхши омил бахш этишига шубҳаланмаса ҳам бўлади.

Азиз ўртоқ Хонеккер!

Мукофот билан самимий қутловларимизни қабул қилгайсиз. Уни топширар эканман, мен учун яна шуни бир бор таъкидлаш қувончлики, совет кишилари ўзларининг содиқ дўстлари ва сафдошлари — Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашларига қардошларча астойдил ҳис-туйғуларини изҳор этмоқдалар.

Сизга чин қалбдан сиҳат-саломатлик, ГДРда ривожланган социализм қурилиши, партияларимиз билан халқларимиз ўртасидаги интернационалистик ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасидаги тинимсиз фаолиятингизда битмас-туганмас ғайрат-шижоат ва янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

* * *

Ўртоқ Э. Хонеккер жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Э. ХОНЕККЕР нутқи

Азиз ўртоқ Юрий Владимирович Андропов!

Азиз совет дўстларимиз!

Менга билдирилган юксак шараф — Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилганлиги ҳамда Ленин ордени ва «Олтин Юлдуз» медали топширилганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, унинг Сиёсий бюросига, СССР Олий Совети Президиумига чин қалбдан миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсизлар. Бу — коммунист ҳаётида тўлқинлантирувчи воқеадир. Бу воқеа кишига қувонч бахш этади ва айни вақтда Ленин партияси ва Улуғ Октябрь ватани билан қардошларча бирлик туфайли вужудга келадиган буюк кучни тўлиқроқ англаш имконини беради.

Менга шу мукофотнинг топширилишини айни вақтда Германия Бирлашган Социалистик партияси билан Германия Демократик Республикаси меҳнаткаш халқининг хизматларига берилган юксак баҳо ҳам деб биламан. Улар ўз ишлари билан Карл Маркс, Фридрих Энгельс ва Владимир Ильич Ленинннинг ўлмас ғояларини немислар диёрида ҳам муваффақиятли равишда амалга оширишга интилмоқдалар. Улар бизнинг социализм ва тинчлик учун биргаликдаги курашимизга ҳар куни актив ҳисса қўшишга ҳаракат қилмоқдалар.

Айни шу соатда менинг Советлар мамлакати билан ва унинг янги, социалистик дунё барпо этаётган кишилари билан кўпдан-кўп унутилмас дўстона учрашувларим ёдимга тушмоқда. 1930-1931 йилларда илк бор шундай учрашув бўлган эди. Мен, ёш немис коммунистига Москвадаги халқаро ленинча мактабга ўқишга бориш ва ўша пайтда Магнитогорск металлургия комбинати қурилишида иштирок этиш бахтига мушарраф бўлдим. Ўша пайтнинг ўзидаёқ Совет халқининг меҳнат зафарлари ва ғайрат шижоати бизда ниҳоятда чуқур таассурот қолдирган эди.

СССР бунёдга келган пайтдан буён олтмиш йил мобайнида тарихий ўзгартишларнинг ғоят катта йўлини босиб ўтди. Мана шу йўлда революция ишининг енгилмас, ғолибона кучи, совет халқининг бунёдкорлик меҳнатида ҳам, шунингдек фашист агрессорларига қарши Улуғ Ватан урушида ватанни ҳимоя қилишда ҳам уларнинг қаҳрамонлиги ғоят яққол намоён бўлди. Бугунги кунда Ленин мамлакати киши қойил қоладиган муваффақиятларга эришиб, КПСС XXVI съезди қарорларини бажармоқда ва ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштирмоқда. СССР — планетамизда тинчлик ва социализмнинг энг қудратли таянчи эканлигини ҳар бир кунимиз қайта-қайта тасдиқлаб турибди.

Партия — давлат делегациямизнинг бу галги визити мамлакатларимиз, давлатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги қардошларча муносабатларни янада мустаҳкамлаш ва чуқурлаштиришга хизмат қилади. Бу эса 80-йилларда социалистик қурилиш ва мураккаб халқаро вазиятда тинчликни таъминлаш ишида бизнинг олдимизда турган вазифаларни бажариш учун хал қилувчи аҳамиятга эгадир. Бизнинг улуғ дўстимиз ва иттифоқчимиз — буни ГДР халқи яхши билади — Совет Иттифоқи билан ягона сафда биз ҳозирги ва келгуси ишларимизни комил ишонч билан бажариб, ҳатто энг мураккаб проблемаларни ҳам уддалай оламиз.

Ҳурматли ўртоқлар!

Менга мукофот топширилгани учун ва азиз ўртоқ Юрий Владимирович Андропов, Сиз берган юксак баҳо учун яна бир бор сидқидилдан раҳмат. Сизни ишонтириб айтаманки мен ГБСП билан КПСС ўртасидаги жанговар иттифоқни, ГДР билан СССР ўртасидаги қардошларча иттифоқни, Эрнест Тельман руҳида интернационал ҳамкорлигимизни янада мустаҳкамлаш учун ўзимга боғлиқ бўлган ҳамма ишни бундан буён ҳам бажо келтирабераман.

* * *

Коммунистик партия ва совет давлатининг раҳбарлари ўртоқ Э. Хонеккерни СССРнинг олий мукофоти топширилганлиги билан сидқидилдан муборакбод этдилар, ГДРни тобора равнақ топтириш, КПСС билан ГБСП, Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасида қардошларча дўстликни мустаҳкамлаш йўлидаги, бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлидаги кўп қиррали фаолиятида унга янги-янги муваффақиятлар тиладилар.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 3 май куни Катта Кремль саройида ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер бошчилигидаги ГДР партия-давлат делегацияси шарафига зиёфат бердилар.

Совет томонидан зиёфатда Ю. В. Андропов, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ва СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР Давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Ю. В. АНДРОПОВ нутқи

Ҳурматли ўртоқ Хонеккер!

Ҳурматли ўртоқлар!

Аввало совет раҳбарлари ва бутун халқимиз номидан азиз меҳмонларни — Германия Демократик Республикасининг партия-давлат делегациясини сидқидилдан табриклашга ижозат бергайсизлар.

Ҳозиргина бўлиб ўтган музокараларда биз ишлар тўғрисида бир-биримизга батафсил ахборот бердик. ГДР меҳнаткашлари ГБСП раҳбарлигида, унинг ўртоқ Хонеккер бошчилигидаги Марказий Комитети раҳбарлигида партия X съезди қарорларини бажаришда яхши муваффақиятларга эришганликлари совет коммунистларини, барча совет кишиларини қувонтиради. Азиз дўстларимизнинг белгиланган режаларни бундан буён ҳам дадил амалга ошираверишларига чин кўнгилдан тилакдошмиз. Германия Демократик Республикасининг бутун қардош халқига бахт-саодат ва равнақ тилаб билдирилган самимий истакларимизни етказгайсизлар, ўртоқлар.

Иккала мамлакат ўртасидаги муносабат масалалари суҳбатларимизнинг марказида бўлди. Кейинги йилларнинг ҳаммаси давомида бу муносабатлар муттасил юксалиш йўлидан ривожланиб келди ва ҳозирда ҳам шу йўлдан ривожланмоқда. Бу гап КПСС билан ГБСПнинг партиялараро алоқаларига, давлат органларининг, жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективларининг ўзаро ҳаракатларига, маданият бойликларини баҳам кўришга ва инсоний алоқанинг бошқа шаклларига тааллуқлидир.

СССР билан ГДР кўп йиллардан бери савдо-сотиқ соҳасида энг катта шерик бўлиб келмоқдалар. Эндиги иқтисодий алоқаларимизда бевосита ишлаб чиқариш соҳасидаги ҳамкорлик тобора катта ўрин олмоқда.

Давримизда фан-техника тараққиётининг энг асосий соҳаларида олға бориш алоҳида аҳамият касб этади. Совет Иттифоқи, ГДР ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларда катта ижодий потенциал, малакали илмий ходимлар, мутахассислар, ишчи кадрлар бор. Биз шу бебаҳо капитални бирлаштиришга, уни ҳаракатга келтиришга нақадар яхшироқ муваффақ бўлсак, хилма-хил иқтисодий ва социал масалаларни шу қадар тезроқ ва муваффақиятлироқ ҳал эта оламиз. Халқларимиз ҳозир шу масалаларни ҳал этиш мақсадида меҳнат қилмоқдалар.

Ўртоқлар! Бугун, Карл Маркс туғилган куннинг 165 йиллиги арафасида биз, коммунистлар ифтихор билан бундай деймиз: тарих Маркс, Энгельс, Ленин кўрсатиб берган йўлдан ривожланди ва ҳозир ҳам шу йўлдан ривожланмоқда. Коммунистик ва ишчи партияларнинг практикаси билан, социализм қуриш ва социализм учун курашнинг интернационал тажрибаси билан доимо бойиб бораётган Марксизм-ленинизм ҳозир ҳам бирдан-бир тўғри ва ишончли ҳаракат қўлланмасидир.

Ғоявий душманларимиз ҳам Маркс йилига ўзига хос тарзда ҳозирлик кўрдилар. АҚШ президенти Рейган ҳатто коммунизмга қарши «салб юриши» бошлашга чақириб, коммунизм ҳалок бўлади, деб «башорат қилди». Вашингтон фақат сўзлар билангина чекланиб қолаётгани йўқ. У ердагилар СССРдан ва бошқа социализм мамлакатларидан ҳарбий устунликка эришиш режаларини ошкора тайёрламоқдалар. Қўшма Штатлар бошқа давлатларнинг ишларига андишасизларча аралашиб, уларга американча турмуш тарзини тиқиштириб, аслида эса жаҳонга ҳукмрон бўлиб олишга интилмоқда. Бу — дунёда қилинаётган ёмонликнинг, одамлар ҳаётининг ўзига таҳлика солаётган ёвузликнинг ҳақиқий тимсолидир.

Биз икки ижтимоий системанинг тарихий мусобақаси, ғояларнинг кураши — социализм ва капитализм мавжудлиги фактининг ўзидан келиб чиқадиган мутлақо қонуниятли ҳолат эканига асосланиб иш тутаяпмиз. Аммо биз мана шу тарихий ўзаро кураш тинч ҳамкорликни тўхтатиш сари буриб юборилишига ва бунинг устига ядро уруши йўлига солиб юборилишига қатъиян қаршимиз.

Бутун инсониятга ядровий фалокат хавф солиб турган бир шароитда сиёсий қарорлар қабул этилишига алоқадор бўлган барча кишиларнинг бурчи тинчликни сақлаб қолиш тўғрисидаги ғамхўрликни ҳамма нарсадан устун қилиб қўйишдан иборат. Америка раҳбарлари ҳам кўпроқ сиёсий вазминлик, масъулият ва фаҳм-фаросат кўрсатадиган вақт келмадимикин?

Бу гап биринчи галда ҳозирги куннинг энг зарур эҳтиёжига — ракета-ядро қуроллари билан қуролланиш пойгасининг янги даврасига йўл қўймасликка, урушнинг олдини олишга тааллуқлидир.

Социализм мамлакатлари бу масалаларга олий даражадаги масъулият билан ёндошмоқдалар. Бизнинг таклифларимиз бир қанча қўшма ҳужжатларда, шу жумладан Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг Прага декларациясида баён этиб берилган. Бу таклифларда уруш олиб боришнинг моддий воситаларини тугатиш ҳам, шунингдек уруш чиқариш йўлига сиёсий тўсиқлар қўйиш ҳам кўзда тутилади. Бу таклифлар ҳам ядровий, ҳам оддий қуролларни ўз ичига олади, ҳам Европа халқларининг, ҳам бутун дунё халқларининг хавфсизлиги ҳаққоний манфаатларини эътиборга олади. НАТО мамлакатлари социалистик давлатларнинг янги тинчликсеварлик ташаббусларига жавоб қайтаришдан ҳамон бўйин товламоқдалар.

Биз томонларнинг тенглиги ва баббаравар хавфсизлиги принципига асосланган ҳар қандай бошқа ташаббусларни кўриб чиқишга тайёр эканлигимизни неча марталаб билдирдик. Шу принципни бузиш йўлидаги ҳар қандай уриниш муваффақият қозона олмайди. Бизни алдашларига ҳеч қачон йўл қўймаймиз.

Ҳозир жуда масъулиятли пайтда турибмиз: ип учи тортилса кифоя — уруш олови аланга олиб кетаверади. Американинг «Першинг» ва қанотли ракеталарини Ғарбий Европада жойлаштириш худди мана шундай роль ўйнаши мумкин. Башарти, ақл-идрокка даъват этувчи ҳамма далилларга хилоф равишда, иш шунга бориб тақаладиган бўлса, занжирсимон реакция бошланиши муқаррар. СССР, ГДР, Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа мамлакатлар жавоб чораларини кўришга мажбур бўладилар.

Мана шундай истиқбол Америка раҳбарларига манзур бўлишига ишонгимиз келмайди. Бироқ, башарти шундай бўлса, уларнинг гаплари ва ҳаракатларини қандай баҳоламоқ керак? Чунки Вашингтондагилар Совет Иттифоқининг бир ўзини қуролсизлантиришга, Қўшма Штатларнинг Европада ҳарбий устун бўлишларига мўлжалланган «нуль» варианти, «оралиқ» варианти ҳам иккала томон учун мақбул келадиган одилона қарорга асос бўла олмаслигини жуда яхши тушунадилар-ку ахир?

НАТО даги бошқа баъзи мамлакатлар ҳукуматларининг позицияси ҳам таажжубга солмай қола олмайди. Масалан, ГФР нинг давлат арбоблари энди ҳеч қачон немислар диёридан уруш бошланмаслиги керак, деган фикрга қўшилишларини неча марталаб изҳор этганликлари маълум. Ғарбий Германия ерида Америка ракеталарини жойлаштириш режалари қўллаб- қувватланаётганлигини бу гап билан қандай қовуштириб бўлади? Бу ракеталар биринчи бўлиб зарба уруш қуролику ахир? Бунинг устига ракеталарни учириш тўғрисида океан нарёғида турган кимсалар қарор қабул қилган бўлур эдилар.

Совет Иттифоқи Европада ҳозир НАТО мамлакатлари ихтиёрида бўлганидан ортиқ битта ҳам ракета, битта ҳам самолётга эга бўлмасликка тайёр эканини билдирди. Шундай қилинадиган бўлса Совет Иттифоқининг ракеталаридаги ядровий зарядлари кўпроқ бўлур

(Давоми 2-бетда).

ДЎСТОНА СУҲБАТ

4 май куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов ГДР партия-давлат делегациясига бошчилик қилган ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат кенгашининг раиси Э. Хонеккер билан учрашди.

Учрашувда иккала қардош партия ва социалистик давлат ўртасидаги ҳамкорлик ва биргаликда ҳаракат қилишнинг муҳим масалалари, шунингдек баъзи халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Суҳбат тўла ҳамжиҳатлик, самимият ва дўстлик руҳида ўтди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қишлоқ хўжалигида кўп йил самарали ишлаганлиги, республикада боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун ҳамда туғилган кунига саксон йил тўлиши муносабати билан Тошкент область, Ғаллаба районидаги «Огонёк» совхоз-завод директори ўртоқ Муҳаммад Отажоновни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

СЎНГГИ СОАТДА

БЕРЛИН

● Хотин-қизлар халқаро демократик федерацияси Чили «Охранка»сининг Чили пойтахтида биринчи май намойиши қатнашчиларидан ўч олганлиги муносабати билан кескин норозилик билдирди. Федерациянинг бу ерда тарқатилган баёнотида қамоққа ташланган намойишчилардан уч юз кишининг тақдири ва ҳаётидан ғоят ташвишланаётганлигини билдирди.

ДАМАШҚ

● Сурия президенти Х. Асаднинг Фаластин Озодлик ташкилоти ижроия комитети раиси Я. Арафат бошчилигидаги Фаластин раҳбарлари делегацияси билан учрашуви бўлиб ўтди. САНО агентлигининг хабар қилишича, учрашув вақтида империализм ва сионизмнинг Ливанда ўз ҳукмронлигини ўрнатишга қаратилган фитналари муносабати билан регионадаги вазият тўғрисида ўзаро фикрлашиб олинган.

ЛИМА

● Перуда пулнинг қадрсизланиши тобора кескин ошмоқда. Шу йилнинг апрель ойидагина, деб хабар қилади статистика миллий институти, пулнинг қадрсизланиши 7,8 процент, йил бошидан буён эса 37,5 процентга етган.

Сўнгги 12 ой мобайнида пулнинг қадрсизланиши 97,2 процент бўлган.

ТОКИО

● Япония алюминий саноати оғир даврни бошдан кечирмоқда. 31 мартда тугаган молия йилида бу тармоқдаги бешта етакчи корпорация жами 131,8 миллиард иена зарар кўрган. Бу эса бир йил аввалгига қараганда қарийб икки баравар кўп. Алюминий саноатидаги оғир аҳвол Япония экономикасининг умумий тушкунлиги ва жаҳон бозоридаги шафқатсиз рақобат билан боғлиқдир.

ХАРАРЕ

● Ғарб оммавий ахборот воситалари Африкадаги мустақил мамлакатларга қарши чинакам ахборот ҳужумини авж олдириб юбордилар — Ботсвана журналистлар уюшмасининг Габоронда тугаган конференцияси қатнашчилари шундай хулосага келишди. Улар Африка қитъасида ғарб пропагандаси авж олдирган фисқ-фасод ва ёлғон-яшиқ гаплар кампаниясини кескин қораладилар. Ғарбда Зимбабвега қарши кўтарилган шов-шув, деди Африка миллий иттифоқи — Ватанпарварлик фронти партияси ахборот ва матбуот бўлимининг директори Ж. Ньока — бу империалистик давлатлар режалаштирган фитнадир.

● КУАЛА-ЛУМПУР.

Малайзия пойтахтида Фаластин проблемаси юзасидан Осиё мамлакатлари ва Тинч океан районининг регионал конференцияси бошланди. Конференциядан кейин август ойида Парижда шу масала юзасидан халқаро конференция ўтказилади. Регионал конференция ишида 40 дан кўп мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқи, шунингдек кўплаб халқаро ва ҳукуматга дахлдор бўлмаган ташкилотларнинг вакиллари иштирок этмоқдалар.

(ТАСС, 4 МАЙ).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши 1-бетда).

эди ,дейишмоқда бизга. Агар гап шунинг ўзида бўлса, Англия билан Франциянинг тегишли қуролларини ҳам албатта ҳисобга олиб, Европадаги ҳам учирувчи, ҳам ядро қуроли ташувчи воситалар бўйича, ҳам портловчи зарядлар бўйича ядровий потенциалларнинг тенглиги тўғрисида келишиб олишга тайёрмиз.

Бошқача қилиб айтганда, биз ўзаро келишиб олинган ҳар бир даврда СССРнинг ракеталари ҳам, улардаги портловчи зарядлари ҳам НАТО томонидагидан кўп бўлмаслигига розимиз. Инглиз ва француз ракеталаридаги портловчи зарядларнинг миқдори камайтирилган тақдирда бизнинг ўртача олисликка учириладиган ракеталаримиздаги портловчи зарядлар миқдори ҳам худди шунча камайтирилган бўлур эди. Европада жойлаштирилган шу классдаги авиация воситаларига нисбатан ҳам мана шундай ёндошиш жорий этилган бўлур эди. Шу тариқа ядро қуролини ўртача олисликка ташийдиган воситалар жиҳатидан ҳам, яъни ракеталар ва самолётлар жиҳатидан ҳам, шунингдек улардаги портловчи зарядларнинг миқдори жиҳатидан ҳам СССР билан НАТО ўртасида тахминий тенглик сақлаб қолинган бўлур эди, бунинг устига мазкур тенглик ҳозиргидан кўра анча пастроқ даражага туширилган бўлур эди.

Бу янги таклифни амалга ошириш Совет Иттифоқининг Европа қисмидаги ўртача олисликка учириладиган ракеталар ҳам, улардаги портловчи зарядлар ҳам бизда ҳали СС-20 ракеталари бўлмаган 1976 йилдан аввалгига нисбатан анча камайтирилишига олиб боришини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман.

Бизнинг бу таклифимизга ҳам яна «йўқ» деб жавоб қайтарадиган кимса Европа ва бутун дунё халқлари олдида ўз зиммасига оғир масъулият олади, чунки бир битимга эришиш учун бой берилган ҳар бир ҳафта, ҳар бир кун ядровий хавфни кўпайтиради. Барча халқлар ва ҳукуматлар шу ховфнинг даражасини англаб олишлари ва тинчликни сақлаб қолиш, воқеаларнинг ривожи яна кескинликни юмшатиш сари буриб юборилиши учун ҳамма ишни қилишлари лозим.

Биз бунинг учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишни қиламиз. Бу соҳада немис ўртоқлар билан фикрларимиз ва ниятларимиз тўла-тўкис бирлигини таъкидлаб ўтмоқчиман.

Ўртоқ Хонеккернинг, ГДР партия-давлат делегацияси аъзоларининг соғлиғи учун!

Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик учун!

Социализм ишининг янги муваффақиятлари учун!

Европада ва бутун дунёда тинчлик учун!, —деб қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

* * *

Э. Хонеккер жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Э. ХОНЕККЕР нутқи

Азиз ўртоқ Андропов!

Азиз ўртоқ Тихонов!

Совет Иттифоқилик азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Совет Иттифоқига келишга таклиф қилинганлигимиз учун ва қардошларча иззат — икром билан кутиб олинганлигимиз учун Германия Демократик Республикасининг партия-давлат делегацияси номидан чин кўнгилдан ташаккур билдиришга ижозат бергайсизлар. Азиз ўртоқ Андропов, айни вақтда мен Германия Бирлашган Социалистик партияси ва халқимиз шаънига айтилган дўстона сўзлар учун сизга миннатдорчилик билдираман. Бу визит ва бугун бошланган музокаралар мустаҳкам иттифоқимизни, самарали ҳамкорлигимизни ривожлантиришда янги босқич бўлиб қолишига ишончимиз комил.

Яқинда СССР ва унинг шонли Қуролли Кучлари Улуғ Ватан урушида гитлерчилар фашизми устидан жаҳоншумул тарихий ғалаба қозонган кунга 38 йил тўлади. Бу ғалаба халқларга озодлик келтирди. Бу ғалаба халқларни вахшийлик ботқоғида ҳалок бўлишидан омон сақлаб қолди. Шу тариқа жуда чуқур тарихий ўзгартишларга асос солинди, бу ўзгартишлар бизнинг халқимизга ҳам порлоқ келажак йўлига кириш ва социализм қуриш имконини берди. Ер юзидаги барча тараққийпарвар кишилар каби Германия Демократик Республикасининг гражданлари ҳам Совет Иттифоқининг шу йўлда жон берган 20 миллион ўғил ва қизи хотирасини бениҳоя зўр ҳурмат туйғуси билан ҳамиша эсга оладилар.

Ленин юрти билан дўстлик халқимиз ҳаётининг пойдевори ва барча меҳнаткашларнинг муштарак мулки бўлиб қолганлиги халқимизнинг улуғвор, революцион ғалабаларидан биридир. Шу йўлда КПСС билан ГБСП жуда катта иш қилдилар. Немислар диёридаги ишчи ва деҳқонларнинг биринчи социалистик давлати —Германия Демократик Республикаси СССР билан қардошларча иттифоққа таяниб, ўттиз йилдан ортиқ вақтдан бери муваффақиятли ривожланиб келмоқда. Социалистик ҳамдўстликнинг мустаҳкам таркибий қисми, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлат бўлмиш ГДР шу тариқа капитализм ва НАТО билан орамизни ажратиб турган чизиқда ўз бурчини бажаришга қодирдир.

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Бу визит совет халқи КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришда нақадар ажойиб муваффақиятларга эришганлигини яна бир бор кўриш имконини бераётганлигидан хурсандмиз. СССРда ривожланган социалистик жамият қуриш жараёнида бой тажриба орттирилди. Бу тажриба ҳаммамиз учун бениҳоя зўр қимматга эгадир. ГДР гражданлари совет меҳнаткашларининг экономика, илм-фан, маориф ва маданият соҳасидаги, шунингдек мудофаа қудратини мустаҳкамлаш соҳасидаги буюк муваффақиятларини ҳурмат туйғуси билан кузатиб турибдилар. Бу ютуқлар халқ бахт-саодатига, бутун социалистик ҳамдўстликнинг манфаатларига хизмат қилмоқда.

Совет Иттифоқи халқаро майдонда социализмнинг позицияларини мустаҳкамлаш ишига ҳамиша жуда катта ҳисса қўшиб келди. Ҳозир ҳам катта ҳисса қўшмоқда. Ҳозир, инсониятнинг ҳаёти учун жуда муҳим масалалар жаҳон сиёсатининг кун тартибида турган бир пайтда ҳамма нарса пировард натижа халқаро воқеаларнинг боришига социализмнинг тобора кўпроқ таъсир ўтказишига боғлиқдир. Шу муносабат билан алоҳида ҳар бир қардош мамлакатнинг ва умуман ҳамдўстлигимизнинг муваффақиятлари, уларнинг бирлиги ва жипслиги тобора каттароқ аҳамият касб этмоқда. ГБСП ва ГДР айни шунга муттасил амал қилиб келмоқдалар.

Биз шуни айта оламизки, республикамиздаги турмуш X съездимиз қарорларини бажариш, ривожланган социалистик жамият қуришни давом эттириш соҳасидаги ташаббускор меҳнат билан характерланади. Чунончи биз бултур анчагина иқтисодий ўсишга эришишга яна муваффақ бўлдик, бу ўсиш 1983 йилда ҳам давом этмоқда. Капиталистик кризис ходисалари бизга ҳам даҳл қилмай қолмайди, албатта. Шунга қарамай, партиямизнинг 80 йилларга мўлжалланган ҳамда аввало, фан-техника тараққиёти асосида ишлаб чиқаришни интенсивлашга ва меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган иқтисодий стратегияси туфайли биз ўз олдимизда турган вазифаларимизни бемалол ҳал этаяпмиз. Биз иқтисодий сиёсат билан социал сиёсатнинг бирлиги йўлини давом эттираяпмиз, ҳамда меҳнаткашларнинг эришилган моддий ва маданий турмуш даражасини сақлаб қолиш ва аста-секин оширишга ҳаракат қилаяпмиз.

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

ГДР билан СССР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1975 йил 7 октябрь куни шу ерда, Москвада имзоланган шартнома муваффақиятли равишда турмушга тадбиқ этилаётганини зўр мамнуният туйғуси билан қайд этамиз. Бу нарса ижтимоий турмушнинг ҳамма соҳаларига — сиёсатга, шунингдек экономика, фан ва маданиятга ҳам, худди шунингдек мудофаа соҳасидаги муштарак вазифаларимизни бажаришга ҳам тааллуқлидир. Шундай қилиб, шартнома ҳаёт синовидан ўтган чинакам интернационалистик ҳужжатдир.

Иқтисодий ҳамкорликка келганда шуни айтиш керакки, бу йил ўзаро товар оборотимиз ҳажми 13 миллиард сўмга етади. Ҳамкорлик экономиканинг ҳамма жиҳатларини қамраб олади. Фан ва техникани янада ривожлантириш ҳамда уларнинг энг замонавий ютуқларини, масалан, микроэлектроника ва роботсозликка жорий этиш соҳасидаги биргаликда сарфланаётган куч-ғайратлар ҳаётий муҳим аҳамиятга эгадир. Совет Иттифоқидан хом ашё ва энергия воситалари кўплаб етказиб берилиши иқтисодий планлаштиришимизнинг ҳал қилувчи негизидир. Совет иттифоқи бу ишга жуда катта ҳисса қўшмоқда. Халқимиз ҳам бу ҳиссани юксак баҳолайди. Биргаликдаги куч-ғайратларимиз озиқ-овқат маҳсулотлари ва кенг истеъмол қилинадиган саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ҳам тобора кўп даражада ўз ичига олмоқда, бу эса одамларнинг турмуш даражасига бевосита таъсир қилади.

Бинобарин, шуни қайд этишимиз мумкинки, мамлакатларимиз ҳозирнинг ўзидаёқ социализм ва унинг планли хўжалиги афзалликларидан меҳнат самарадорлиги ва унумдорлигини ошириш манфаатлари йўлида ҳозирнинг ўзидаёқ кўп жиҳатдан биргаликда фойдаланмоқдалар. Айни вақтда бунда ГДР билан СССРнинг ресурсларидан иккала мамлакатнинг манфаатлари йўлида биргалашиб фойдаланиш учун ҳали кўпгина имкониятлар бор. Музокараларимиз чоғида бу соҳадаги ишнинг энг асосий йўналишлари белгилаб олинди.

Биз ҳозирги вақтда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграция самарадорлигини ошириш соҳасида сарфлаётган куч-ғайратларига катта аҳамият бераяпмиз.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг бўлғуси кенгаши самарали кўп томонлама ҳамкорликнинг янги босқичига асос солишига ишончимиз комил.

Азиз дўстлар ва ўртоқлар!

Халқаро вазият таҳлил этиб кўрилганида ҳозирги вақтда уруш хавфини тугатишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқлиги мутлақо равшан бўлиб қолади. Империализм, аввало АҚШ империализмининг энг агрессив доиралари ўтказаётган йўл оқибатида инсоният ядровий фалокатга дучор қилинишига йўл қўйиб бўлмайди. Инсоният манфаатларига мухолифлик эмас, балки кескинликни юмшатишни давом эттириш мос келади, қуролланиш пойгасини кучайтириш эмас, балки тенглик ва баббаравар ҳавфсизлик принципига мувофиқ қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш мос келади. Тинчликни таъминлаш ҳозирги энг муҳим вазифадир, бу борада биз мутлақо якдилмиз.

Океан нарёғида коммунизмга қарши «салб юриши» эълон қилган баъзи арбоблар биринчи бўлиб ядро зарбаси урушни ўз режаларига киритмоқдалар ва ҳар қандай соғлом ақл-идрокка хилоф равишда ядро урушида ютиб чиқиш мумкин, деб ҳисобламоқдалар. Улар хатарли ўйин қилмоқдалар. Улар Совет Иттифоқидан ва социалистик ҳамдўстликдан ҳарбий устунликка эришишга истиқболсиз ва хатарли интилишлари билан халқаро кескинликни кучайтирмоқдалар. Улар кескинликни юмшатиш йўлида, айниқса Хельсинкидаги кенгашдан кейин зўр меҳнат эвазига эришилган ижобий натижаларни йўққа чиқаришга тайёр бўлиб турибдилар. Тинчликни астойдил хоҳловчи ҳар бир киши бу хусусда жуда ташвиш чекмоқда. Шу сабабли СССРнинг изчил ленинча тинчлик йўли, унинг халқаро вазиятни соғломлаштириш соҳасидаги тинимсиз ташаббуслари халқларга, барча тинчликсевар кучларга янада кўпроқ мардлик бахш этмоқда, уларни биргалашиб ҳаракат қилишга руҳлантирмоқда. Социалистик ,ҳамдўстлигимизнинг бош кучи бўлмиш СССР урушни инсоният ҳаётидан чиқариб ташлаш учун, мустаҳкам тинчлик ўрнатиш билан алоқадор масалаларни ҳал этиш учун кураш байроқдори бўлиб майдонга чиқмоқда. СССРнинг мана шу тарихий миссияси бутун дунёда юксак баҳоланмоқда.

Биринчи бўлиб ядро қуролини ишлатмаслик тўғрисида ўз ташаббуси билан мажбурият олган Совет Иттифоқи ўзининг бутун ташқи сиёсати моҳияти нималигини яққол кўрсатувчи қадам қўйди. Ўз ташаббуси билан қўйилган бу қадам тинчликни таъминлаш учун бундан буёнги курашда бебаҳо аҳамиятга эга бўлади. Халқлар ядро қуролига эга бўлган бошқа давлатлардан мана шундай қарорлар қабул қилишни тўла ҳуқуқ билан ва янада зўр қатъият билан талаб қилмоқдалар.

ГБСП X съездининг қарорларига мувофиқ ГДР тинчликни таъминлаш соҳасида биргаликда сарфланаётган ғайрат-ҳаракатларда амалий равишда ишчанлик билан қатнашишни ўз ташқи сиёсатининг олий принципи деб ҳисоблайди. Шу билан бирга Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Прага кенгашида келишиб олинган ва сиёсий декларацияда баён этиб берилган мақсадларни рўёбга чиқариш биринчи ўринга қўйилмоқда: Бу мақсадлар ҳақиқатдан ҳам империализмнинг ҳалокатли оқибатларга олиб борувчи мухолифлик ва қуролланиш пойгасини кучайтириш йўлини тўса оладиган реалистик бир йўлдир.

Варшава шартномаси билан НАТО ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини қўллаб-қувватлаш тўғрисида таклиф этилган шартноманинг тузилиши яхшилик сари сезиларли ўзгартишларга эришиш жиҳатидан фавқулодда катта аҳамиятга эга бўлур эди. Аммо ҳали иккинчи томон моҳият жиҳатидан жавоб қайтаргани йўқ, бироқ бу нарса уни мазкур масаладаги масъулиятдан халос қилмайди.

Биз АҚШ билан Женева музокараларида Совет Иттифоқини принципиал ёндошувини тўла қўллаб-қувватлаймиз. Вашингтон соҳта «нуль қарори» сингари Совет Иттифоқини ва унинг иттифоқчиларини бир томонлама қуролсизлантиришни кўзлайдиган «оралиқ қарори» деб аталган йўлни эълон қилиб, ўзининг бемаънилик сиёсатини яна бир бор намойиш этди, холос. АҚШ маъмуриятидан — ниҳоят унинг Совет Иттифоқи ва Варшава шартномасида қатнашувчи бошқа давлатлар ҳаққоний манфаатларини эътиборга олувчи битим тузилишига имкон берадиган позицияга ўтишини талаб қилиш зарур.

НАТОнинг Ғарбий Европада Американинг биринчи бўлиб зарба урувчи янги ядровий воситаларини шу йил охирида жойлаштириш режаларига қаршилик кейинги ойларда Европа қитъасида кучайиб бормоқда. Шу режанинг амалга оширилиши бусиз ҳам тинчликка солинаётган жуда катта хавфни баттар кучайтирган бўлур эди. Воқеаларнинг бу йўлдан боришига йўл қўймаслик Европадаги ва қолаверса бошқа қитъалардаги барча халқларнинг манфаатларига мос келур эди. Биз — мустаҳкам тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик қитъаси тарафдоримиз. Шу сабабли биз мазкур мақсадга мос бўлиб тушадиган ядросиз зоналарни вужудга келтириш учун ҳам ҳаракат қилаяпмиз.

Азиз ўртоқлар!

Германия Демократик Республикасининг гражданлари ўзларининг тинчликсеварлиги, аввало меҳнатдаги ўз ишларида акс этишини, бу ишлар социализмни, ишчи ва деҳқонлар давлатини мустаҳкамлашини яхши тушунадилар. Бу ҳол Карл Маркс йилида ривож топган ташаббусларнинг характерини белгилаб турибди. Илмий социализм асосчиси, доҳий мутафаккир ва революционер туғилган куннинг 165 йиллиги ва вафот этган кунининг 100 йиллиги аҳолининг барча табақалари орасида ГБСП X съезди қарорларини янада муваффақиятлироқ бажариш йўлидаги ижодий меҳнат ҳаракатини қулф урдирди.

Карл Маркс, Фридрих Энгельс ва Владимир Ильич Лениннинг ҳаётбахш ғоялари инсонга муносиб ҳаёт йўлини, эксплуатациясиз ва урушларсиз ҳаёт йўлини ёритиб турибди. Биз бу йўлдан қудратли Совет Иттифоқи билан ҳамнафас бўлиб олға бораётганлигимиз халқимизга ғалаба ишончини бахш этмоқда ва уни ГДРда ривожланган социалистик жамиятни муваффақиятли қуриш манфаатлари йўлида юксак кўрсаткичларга эришишга руҳлантирмоқда.

Биз бугун ўртоқ Ю. В. Андропов баён этиб берган янги тинчлик ташабббусларини астойдил қўллаб-қувватлаймиз.

— КПСС Марказий Комитети ва унинг Бош секретари, азиз дўстимиз ва ўртоғимиз Юрий Владимирович Андропов учун;

— ГБСП билан КПССнинг мустаҳкам жанговар ҳамдўстлиги учун, ГДР билан СССР ўртасидаги бузилмас қардошларча иттифоқ учун;

— социализмни мустаҳкамлаш ва тинчликни таъминлаш йўлидаги курашда биргаликда эришиладиган янги муваффақиятлар учун;

— Азиз совет иттифоқилик ўртоқлар, Сизларнинг соғлиғингиз учун! — деб қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

* * *

Ю. В. Андропов ва Э. Хонеккер ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тинглanди ҳамда давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

КАРЛ МАРКС ТУҒИЛГАН КУННИНГ 165 ЙИЛЛИГИГА

ИЛМИЙ КОММУНИЗМ ИЖОДКОРИ

Барча мамлакатларнинг коммунистлари, тараққийпарвар инсоният илмий коммунизм асосчиси, гениал мутафаккир, оташин революционер, жаҳон пролетариатининг йўлбошчиси ва устози Карл Маркс туғилган куннинг 165 йиллигини кенг нишонламоқдалар. Карл Маркснинг инсоният олдидаги энг асосий хизмати шундан иборатки, у ўз дўсти ва сафдоши Фридрих Энгельс билан жуда яқиндан ҳамкорлик қилиб, дунёни революцион янгилашнинг ғоявий асосларини яратди, бутун ижтимоий ҳаётни тубдан қайта қуриш, уни чинакам инсоний, адолатли коммунистик асосларда қайта ташкил этиш зарурлигини ва мумкинлигини исботлаб берди.

СССРда ва бошқа мамлакатлардаги социалистик қурилиш Маркс таълимотининг тарихий тақдири ва инсониятнинг социал тараққиётида сифат жиҳатидан янги босқични бошлаб берди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «СССРнинг 60 йиллиги». доклади, «Коммунист» журналида эълон қилинган «Карл Маркс таълимоти ва СССРда социалистик қурилишнинг баъзи масалалари» мақоласида бизнинг давримиз учун, янги жамиятни бунёд этиш учун ана шу таълимотнинг буюк аҳамиятга молик бўлганлиги ёрқин ва батафсил асослаб берилган.

К. Маркснинг ўлмас таълимоти бир асрдан ортиқ вақтдан буён эксплуатацияга қарши, социал ва миллий-озодлик учун курашларда ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларга куч-қудрат ҳамда матонат бахш этувчи битмас-туганмас манба бўлиб хизмат қилмоқда. Марксизмнинг сўнмас кучи ва ҳаётийлиги шундаки, унинг ўзи объектив тарихий зарурат сифатида юзага келди. Янги синф — илмий назарияга қаттиқ муҳтож бўлган пролетариат дунёга келмаганда Маркс таълимоти вужудга келмаган бўлар эди. Социализмнинг илмий назарияси пролетариат революцион курашини чуқур ўрганиш ва назарий жиҳатдан умумлаштириш натижасида юзага келди. Ҳар қандай назария каби илмий социализм ҳам ўзидан олдин тўпланган ғоявий манбага асосланиши керак эди.

«...Маркснинг бутун гениййлиги шундаки, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — **у инсониятнинг илғор мутафаккирлари қўйган саволларга жавоб берди. Унинг таълимоти философия, сиёсий иқтисод ва социализмнинг энг буюк намоёндалари таълимотининг тўғридан-тўғри ва бевосита давоми тариқасида пайдо бўлди».**

Марксизм XIX асрнинг энг буюк кашфиёти, философияда, сиёсий иқтисодда, тарих фанида. социалистик фикрнинг ривожланишида чинакам революция бўлди. Марксизмнинг, унинг назарияси ва методининг кучи шундаки, у ҳаётдан, ижтимоий практикадан доимо куч олиб турадиган, тўхтовсиз ривожланиб борадиган барҳаёт, ижодий таълимотдир. У — догма эмас, балки ҳаракат учун қўлланмадир. К. Маркс ўз салобатли таълимига асос солиб, инсоният фикрининг янги-янги ютуқларини танқидий нуқтаи назардан қайта ишлаб чиқди. У революцион ҳаракатнинг, халқаро пролетариат ва меҳнаткашлар оммаси синфий курашининг янги тажрибасини умумлаштириб, уни деярли ярим асрдан ортиқроқ даврда ривожлантириб келди.

К. Маркс гениал назариётчи, илмий коммунизм ижодчисигина бўлиб қолмай, балки оташин революционер ва ишчилар синфининг сиёсий йўлбошчиси, пролетариат сиёсий партиясининг биринчи бунёдкори ҳам эди. Маркс ва унинг улуғ сафдоши Энгельснинг таъсири билан XIX асрда ишчилар ҳаракати анча кенгайди. «Коммунистлар союзи», Биринчи Интернационал, Европа ва Американинг турли мамлакатларида социалистик ишчи партияларнинг вужудга келиши халқаро пролетариат революцион онги ва уюшқоқлигининг ўсишига олиб келди.

К. Маркснинг жамиятни революцион тарзда ўзгартишда коммунистлар, пролетар партиялар, коммунистик ҳаракатнинг роли тўғрисидаги ғоялари тўла-тўкис тасдиқланди. Бу таълимот марксизм-ленинизмда энг асосий мавқени эгаллайди.

Илмий социализм назария тарзида биринчи марта чинакам пролетар партиясининг тузилиши билан бевосита боғлиқ ҳолда вужудга келди. КПСС Марказий Комитетининг «РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллиги тўғрисида»ги қарорида бундай дейилади: **«Партиянинг барпо этилиши гениал мутафаккир К. Маркс билан Ф. Энгельс буюк ишининг издоши ва давомчиси бўлмиш В. И. Лениннинг жуда катта назарий ва амалий фаолияти билан чамбарчас боғлиқдир».** Илмий коммунизм назарияси эндигина шаклланa бошлаган вақтда пролетар партиялари аъзолари 400 га яқин коммунистдан иборат эди. Эндиликда дунёнинг 100 га яқин мамлакатида коммунистик ва ишчи партиялар актив ҳаракат қилмоқдалар. Жаҳон коммунистлари армияси сафларида ҳозирги кунда 70 миллиондан ортиқ актив курашчини бирлаштириб турибди.

Марксизм биринчи бор миллий масаланинг жамият социал, синфий структураси билан, мулкчиликнинг ҳукмрон тили билан узвий боғлиқлигини очди. Бошқача қилиб айтганда миллий муносабатларнинг илдизлари социал заминга бориб тақалади. Шу боисдан ҳам Маркс билан Энгельс: социал зулмнинг тугатилиши миллий зулмни тугатишнинг шарт-шароити бўлиб хизмат қилади, деган салмоқли хулоса чиқардилар.

«...Пролетариатнинг буржуазия устидан ғалабаси, — деган эди Маркс, — **айни вақтда барча мазлум миллатларнинг озод этилишига бериладиган сигналдир».** Илмий коммунизм асосчилари эълон қилган: «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган мангу барҳаёт шиор меҳнаткашларнинг ҳамма шаклдаги асоратга: ҳам социал, ҳам миллий асоратга қарши интернационал курашига даъват бўлди.

К. Маркс билан Ф. Энгельснинг ишини янги тарихий шароитларда В. И. Ленин давом эттирди. У Россия узра революциянинг дастлабки шафақлари учқунлана бошлаган пайтда революцион ҳаракатга бошчилик қилди. Ҳақли равишда «халқлар турмаси» деб аталган мамлакатда большевиклар партиясининг стратегияси ва тактикасини ишлаб чиқиш пайтида миллий масалалар табиий равишда олдинги ўринлардан бирига чиқди.

Бугун босиб ўтилган йўлни якунлар эканмиз, худди Ленин айтганидек, биз социализмни Маркс таълимотига мувофиқ, Маркснинг янги жамият ташкил этиш асосий принциплари тўғрисидаги хулосаларига таяниб қурдик, деб тўла ҳуқуқ билан такрорлай оламиз.

Марксизм - ленинизмнинг миллий муносабатларнинг социализм шароитидаги характери тўғрисидаги асосий ғоялари ҳам тасдиқланмоқда. Реал тарихий жараён айни Маркс башорат қилганидек давом этаётганлигини бугун кўриб турибмиз.

Марксизм яшаб келаётган бир асрдан ортиқ вақтдан буён бу назария теварагида кескин идеологик кураш кучайиб борди ва ҳозирги кунда ҳам кучайиб бормоқда.

Антикоммунизм идеологлари К. Маркснинг назарияси эскириб қолди, капитализм бошқа йўлдан ривожланиб бормоқда, деб даъво қилмоқдалар. Ҳозирги замон капитализми марксистик концепцияларга тўғри келмаслиги, марксизмни Ғарб цивилизациясига тадбиқ этиш умуман мумкин эмаслиги тўғрисида неча юзлаб китоблар ёзишди. Антикоммунизм марксизмни рад этиш, марксизмни «йўқ қилиш» ёки лоақал унинг таъсирини заифлаштириш, унинг тарқалишига ҳалақит беришга ҳамиша ҳаракат қилиб келган. **«Аммо,** — деб ёзган эди В. И. Ленин, — **марксизм «йўқ қилинди» деб эълон қилинган сари у халқ оммаси орасида тобора кенг ва чуқур сингиб бормоқда, ...тобора мустаҳкамланиб, чиниқиб, ҳаётга сингиб бормоқда».**

Берлинда шу йил апрель ойида «Карл Маркс ва ҳозирги замон — тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш» деган мавзуда ўтказилган халқаро илмий конференция буни яққол исботлаб турибди. Бу анжуманда барча қитъа мамлакатларидан келган 145 делегация иштирок этди. Конференция қатнашчилари марксизм-ленинизм ғояларининг ҳаётийлиги ва енгилмас кучини, шу ғояларнинг революцион — ўзгартирувчилик руҳини, уларнинг замонамиз билан ҳамоҳанглигини, бу нарса социалистик мамлакатларнинг ютуқларида яққол намоён бўлаётганлигини алоҳида уқтирдилар.

Турмушнинг қаттиқ имтиҳонидан ўтган, ҳамма синовларга бардош берган ҳамда К. Маркс ишлари ва таълимотининг содиқ давомчиси В. И. Ленин оммавий революцион ҳаракат практикаси асосида бойитган марксизм юз миллионлаб кишиларнинг байроғи бўлиб қолди. Улар капитализмга ва империализмга қарши курашда ҳамда янги жамият қуришда бу таълимотга амал қилмоқдалар. Ҳозирги вақтда ҳам ишчилар синфининг раҳбарлик роли, унинг теварагига барча революцион кучларни жипслаштириш тўғрисидаги марксча-ленинча ғоя жаҳон революцион жараёнининг марказий ғояси бўлиб қолмоқда.

Ленин К. Маркс таълимотини ривожлантириб, янги типдаги партия — марксистик революцион партия тўғрисида, унинг раҳбарлик роли, ташкилий, идеологик, тактик ва назарий негизлари тўғрисида илмий таълимот ишлаб чиқди. Бу илмий коммунизм назарияси жаҳонда биринчи коммунистик жамият қуришда йўлчи юлдуз бўлиб хизмат қилди, кишилик жамиятининг истиқболини илмий асосда кўрсатиб берди.

Маълумки, капитализмнинг биринчи умумий кризиси XX асрнинг асосий воқеаси — Улуғ Октябрь социалистик революциясига олиб келди. Бу революция ер юзида бир ҳукмрон синф ўрнини бошқа бир ҳукмрон синф эгаллаб келган, эксплуатация билан жабр-зулм эса давом этаверган тартибга барҳам берди.

Капитализмнинг иккинчи умумий кризиси эса дунёнинг бир неча мамлакатларида социалистик тузум ғалабасига олиб келди. Инсоният жамиятининг ривожи социализм томон кескин бурилди. Социализм эксплуатация ва зулмни, озчиликнинг кўпчилик устидан ҳукмронлигига абадий чек қўйди. Социализм тарихни орқага буриб юборишга уринган империализм билан шафқатсиз олишувларда ўзининг енгилмас кучини кўрсатди. Биринчи социализм мамлакати герман фашизми билан япон милитаризмини тор-мор этиб, бошқа халқларнинг озодлик ва мустақиллик йўлидаги курашида уларга ёрдам берди, шундан кейинги жаҳон тараққиёти учун қулай шарт-шароитлар вужудга келтиришга ҳал қилувчи ҳисса қўшди. Чехословакия, Венгрия, Румыния, Болгария, Польша, ГДР, Вьетнам, Лаос, Кубадаги революциялар социализмни жаҳон системасига айлантирди. Ангола, Мозамбик, Жанубий Яман, Эфиопия, Афғонистон, бошқа баъзи мамлакатлар ҳам социалистик йўналишда, революцион йўлдан бормоқдалар.

Ҳозирги вақтда империалистик зиддиятлар тобора чуқурлашиб бормоқда, иқтисодий кризислар тез-тез такрорланадиган бўлиб қолди. Карл Маркснинг бу ҳақдаги башорати тасдиқланди. Равнақ топувчи ва «кризиссиз» капитализм тўғрисидаги хом ҳаёлларни турмушнинг ўзи чиппакка чиқарди. 1970 йилларнинг бошидан буён капиталистик дунё учинчи иқтисодий кризисни бошидан кечирмоқда. Саноат жиҳатидан ривожланган капитал мамлакатларининг ўзида энди оғир моддий маҳрумликларга ва маънавий изтиробларга маҳкум этилган 30 миллиондан кўпроқ киши бор.

Жаҳон социализм тараққиётининг практикаси, жами тажрибаси социалистик революция ва социалистик қурилишнинг умумий туб, ажралмас хусусиятлари мавжудлигини тасдиқламоқда. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари марксизм-ленинизм назариясини конкрет тарихий шароитларини ҳисобга олган ҳолда ижодий тадбиқ этиб ва ривожлантириб, ўз Коммунистик партиялари раҳбарлигида ривожланган етук социалистик жамият ва коммунизм сари олға бормоқдалар.

Шундай қилиб, марксизм-ленинизм таълимотининг тўғрилиги бутун жаҳон тарихий жараёнида янгидан-янги далиллар билан исботланмоқда. Айни замонда тарихий реформистик йўлнинг самарасизлигини, социал демократик ҳукуматлар, «демократик социализм» жарчилари капиталистик ҳукмронлик негизларига даҳл қила олмасликларини исботлаб берди.

Совет Иттифоқи ва бошқа қардош социалистик мамлакатлар ер юзидаги барча миллион-миллион кишилар учун уларнинг тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун олиб бораётган курашларида таянч ва илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилмоқда.

СССРнинг, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ва бошқа мамлакатлардаги Коммунистик партияларнинг изчил интернационалистик позицияси Осиё ва Африкадаги мазлум халқлар миллий-озодлик ҳаракатларининг юксалишига ёрдам берди. Уларнинг кураши тарихий ғалаба билан — империализм мустамлакачилик системасининг ҳалокати билан тугалланди. Озодликка чиққан мамлакатлардан кўплари социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг иқтисодий, техник ва маданий ёрдамига таяниб, социализм сари боришни мақсад қилиб олмоқдалар.

Жаҳон социалистик системасининг мавжудлиги, унинг илмий коммунизмнинг назарий ва принципиал заминида барпо этилганлиги, муваффақият билан тараққий қилаётганлиги ҳамда гуллаб-яшнаётганлиги марксизм-ленинизмнинг ҳаётийлиги ва қудратли кучга эга эканлигини ажойиб тарзда исботлади. СССРда ривожланган етук социалистик жамият қурилди. Биз илмий социализм асосчиларининг тарихий эстафетасини янада баланд кўтариб, уни коммунизм қурилиши йўлидан олиб бориш бахтига муяссар бўлдик.

Марксизм-ленинизм шу қадар мислсиз ғалаба қозонганлигининг сабаби шуки, бу таълимот ҳозирги замон жамиятидаги энг илғор синф бўлган ишчилар синфининг манфаатларини ифодалайди. Бу таълимот инсоният жамияти тараққиётининг объектив қонуниятларини тўғри акс эттиради. Бу таълимот турмуш билан, практика билан узвий равишда боғланган, практикани умумлаштириш, воқеликнинг янги фактларини ва янги ҳодисаларини ўрганиш асосида муттасил бойиб ва ривожланиб бормоқда. Шунинг учун ҳам у абадий барҳаёт таълимотдир.

Марксизм - ленинизмнинг жозибасини бу таълимот асосчиларининг асарлари қайта-қайта нашр қилинаётганлиги ҳам кўрсатиб турибди. К. Маркс асарлари фақат Совет Иттифоқида 1027 марта, умумий тиражи 29 миллион 781 минг нусхада чоп этилди. Умуман эса К. Маркс ва Ф. Энгельс асарлари жаҳон халқларининг 97 тилида 3521 марта нашр қилиниб, уларнинг умумий тиражи 131 миллион 175 минг нусхани ташкил қилди.

Илмий коммунизм асосчилари асарлари ўзбек тилига ҳам таржима қилинган. «Капитал»нинг янги таҳрирдаги нашри, К. Маркс ва Ф. Энгельс асарларининг уч томлиги босмадан чиқди. Шунингдек, уларнинг «Коммунистик партия манифести», «Немис идеологияси», «Муқаддас оила» ва бошқа асарлари ҳам нашр қилинган. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти ўн иккинчи беш йилликда К. Маркс ва Ф. Энгельснинг 50 томлик асарларини ўзбек китобхонларига тақдим этишни режалаган.

Совет кишилари меҳнаткашлар бахт-саодати учун оташин курашчи — Карл Маркснинг ёрқин хотирасини ҳурмат билан эъзозламоқдалар. Улар ўзларининг бунёдкорлик меҳнати билан марксизм-ленинизмнинг улуғ идеалларини муваффақиятли амалга оширмоқдалар.

С. НОСИРХЎЖАЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

БУГУН — СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

ОММАВИЙ, ЖАНГОВАР, ТАЪСИРЧАН

ҲАЁТНИНГ ОЛДИНГИ САФЛАРИДА

Ҳар йили биз 5 майда Совет матбуоти кунини нишонлар эканмиз, кўп минг кишилик журналистлар армияси, матбаачилар, ишчи-қишлоқ мухбирлари бажараётган катта ишларга ўзига хос якун ясаймиз, янги вазифалар ва режаларни белгилаб оламиз.

Советлар мамлакати барча матбуот органлари «Газета — коллектив пропагандист ва коллектив агитаторгина эмас, шу билан бирга коллектив ташкилотчи ҳамдир» деган ленинча қоидага қатъий амал қилган ҳолда иш тутмоқдалар. Партиямиз матбуот орқали кенг меҳнаткашлар оммаси билан мустаҳкам алоқа боғлаган. Матбуот саҳифаларида Ленининг ўлмас ғоялари партия ташкилотларининг қимматли тажрибалари кенг тарғиб қилинмоқда, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги ютуқ ва камчиликлар кўрсатиб борилмоқда.

Газеталар, барча ахборот ва пропаганда воситалари Совет матбуотининг карвонбошиси «Правда» билан бирга қадам ташлашга, ҳамиша жўшқин ҳаёт қўйнида бўлишга, актуал проблемаларни дадил кўтариб чиқишга интилмоқдалар.

Улуғ Ленин мамлакатимиз газетхон ва китобхон ўлкага айланишини жуда-жуда орзу қилган эди. Унинг орзулари бугунги кунда тўла-тўкис рўёбга чиққан. Биргина бизнинг областимизда ҳозир иккита область, бешта шаҳар, ўн бешта район ва эллик бешта кўпнусхали газеталар чиқиб турибди. Уларнинг бир галги тиражи тўрт юз минг нусҳадан ортиқдир.

Айни пайтда область теле-радио редакциялари, районларда эса радиоредакциялар ҳам қизғин фаолият кўрсатяпти. Матбуот органлари қатори улар ҳам КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларини пропаганда қилишда, туғилаётган ватанпарварлик ташаббуслари ва тўпланаётган бой тажрибаларни кенг ёйишда журналистиканинг барча жанрлари ва формаларидан самарали фойдаланмоқдалар.

Ҳозирги кунда область, шаҳар, район ва кўп нусҳали газета редакцияларида 430 дан ортиқ журналист меҳнат қиляпти. Уларнинг аксарияти ўз ишларига ижодий муносабатда бўлиб, кўпчиликни қизиқтирган ҳаётий муаммоларни саҳифаларга олиб чиқмоқдалар, нуқсонларни бартараф этишда амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Матбуот органига партия раҳбарлигини яхшилаш, журналистлар, ишчи-қишлоқ мухбирлари маҳоратини ошириш устида қайғуриш бу соҳадаги ишларни янада яхшилашнинг муҳим омилидир. Шаҳар ва район партия комитетлари КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида», «Труд» газетаси иши тўғрисида» қабул қилган қарорлари асосида ўз матбуот органларига яна ҳам моҳирлик билан раҳбарлик қилишга интилмоқдалар.

Кўпгина шаҳар ва район партия комитетлари, корхона ва қурилиш партия комитетлари ўз матбуот органлари эътиборини ижтимоий ишлаб чиқаришнинг бош масалаларига қаратиб, танқидий чиқишлар таъсирчанлигини ошириб тўғри қилмоқдалар. Улар социал ва иқтисодий ривожланиш истиқболлари ҳақида, бажарилиши лозим бўлган вазифалар тўғрисида журналистлар олдида мунтазам ахборот бериб бораётганликлари ижодкорлар учун фойдали бўляпти.

Кўрилаётган тадбирлар туфайли газеталарнинг мундарижаси ва мазмуни бойимоқда, авторлар доираси кенгаймоқда. Партия ва бошқа жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективларининг кўп қиррали ҳаётини тўлақонли ёритишда «Ангренская правда», «Социалистический Чирчик», Коммунистик район «Суръат», «Оҳангарон», Чиноз район «Ленин байроғи», Пискент район «Меҳнат байроғи», Бўстонлиқ район «Коммунизм учун», Тошкент район «Шонли меҳнат». «Янгийўл», В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Ударник», В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг «За цветние металли», «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «За электрофикацию», Ўзбекистон металлургия заводининг «За металл», Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг «Мотор» кўп нусҳали газеталари ижобий тажриба тўплаганлар.

Айниқса, яқинда ўзининг 50 йиллигини нишонлаган ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғига сазовор бўлган «Социалистический Чирчик» газета редакцияси ижодий коллективи бажараётган ишлар диққатга сазовордир. Газета «Инсон ва унинг ишлари», «Актив ҳаётий позицияда», «Сўз ва иш бирлиги», «Ташаббускорлар ваъдаларига вафо қилмоқдалар» каби янги рубрикалар остида қизиқарли мақолаларни кўплаб бериб келяпти.

«Суръат» газетаси журналистлари ҳам штатсиз активлар билан ишлашда бой тажриба тўплашган. Ҳозир газетанинг 100 дан ортиқ жамоатчи мухбири бор. Улар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини интенсивлаш, озиқ-овқат программасини бажариш бўйича тўпланган тажрибаларни тўлақонли ёритишда, кундалик янгиликлардан газетхонларни вақтида хабардор қилиб туришда редакция коллективига катта ёрдам беряптилар.

«Ангренская правда» газетаси эса танқидий чиқишлар таъсирчанлигини ошириш устида алоҳида қайғурмоқда.

Газеталарни сифатли ва вақтида босиб чиқаришда область матбаатчилари ҳиссаси катта бўляпти. Шаҳар ва район босмахоналари 1 Май байрами арафасида 4 ойлик топшириқни муваффақиятли бажардилар. Ўсишнинг қарийб барчасига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Матбаачилар қўлга киритаётган ютуқларга Бекобод шаҳар босмахонаси версткачиси Р. Йўлдошева, Бўка районлараро босмахонаси печатниги Г. Сулькаев, Олмалиқ шаҳар босмахонаси ҳарф терувчиси, 3-даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери С. Бадаева, Ўрта Чирчиқ район босмахонаси линотипчиси Л. Қурбонова каби илғорлар муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов таъкидлаганидек, «Ютуқларимизни ишонарли тарзда конкрет кўрсатиб бериш, ҳаётда доимо вужудга келиб турган янги проблемаларни жиддий таҳлил этиш, янги фикр ва сўз айтиш — ҳамиша ҳаққоний ва реалистик, шунингдек, мароқли, тушунарли, бинобарин, янада таъсирчан бўлиши лозим бўлган бутун пропагандамизни такомиллаштириш йўли мана шундан иборат». Совет журналистлари ҳозир шу талаблар асосида ишни ташкил этмоқдалар, партия журналистикасининг ленинча принциплари ва анъаналарига содиқ қолган ҳолда ижодий активлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ш. МИРАЛИМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари.

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитети нашриёти матбаачилари Совет матбуоти куни байрамини меҳнатда янги ютуқларни қўлга киритган ҳолда кутиб олдилар. Иш сифати ва самарадорлигини ошириш юзасидан ўтказилаётган мусобақада улар намуна бўлмоқдалар. Суратда: илғор печатниклар С. Акбаров (чапда) ва М. Йўлдошев янги босмадан чиқаётган газеталар сифатини кўздан кечирмоқдалар.

ЕЛЕНА Какошкина Чирчиқ шаҳар босмахонасининг илғор ишчиларидан ҳисобланади. Унинг қўлидан чиқаётган босма маҳсулотлар сифати ҳамиша аъло даражада бўляпти. Айни пайтда Елена босмахона комсомол ташкилотининг секретари ҳамдир.

ЕДИГЕ Жаримбетовни ҳамма хонадон орзиқиб кутади. У Коммунистик районидаги «Правда» колхози меҳнаткашларига газета-журнал, хат-хабарлар тарқатади. Илғор почтальон активлиги ва чаққонлиги учун ҳам кўпчиликнинг таҳсинига сазовор бўляпти.

В. ПОРТНОВ фотолари.

СИФАТЛИ ЧИҚАРИШ БИЗГА БОҒЛИҚ

Босмахонамизда бир йўла иккита район ва иккита кўп нусхали газета чоп этилади.

Босмахонамизда 5 та босма, 2 та қоғоз қирқиш станоклари, 3 та линотип машиналари бор. Кундалик ишларимизни уларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Демак, эртанги, ундан кейинги ишларимиз унуми ҳам ускуналарнинг бенуқсон, бир маромда ишлашига боғлиқ. Шундай экан, улардан унумли фойдаланиш билан бирга техникани авайлашимиз, шу тариқа уларнинг умрини узайтиришимиз жуда зарур.

Шу мақсадда ҳар бир станок ёки машинага масъул ишчилар тайинланди. Машиналар иш жараёнини назорат қилиб туриш ҳам, жорий ремонтларини белгиланган муддатларда сифатли ўтказиш ҳам улар зиммасига юкланди. Ишлаб чиқилган тадбирларга кўра ғолибларни мукофотлаш пайтида ана шу талаблар қандай бажарилаётганлиги ҳам ҳисобга олинадиган бўлди.

Кейинги пайтларда ишчиларимиз турдош касбларни эгаллашга эътиборни кучайтирдилар. Адҳам Сафаров, Қумри Икромова Ҳафиза Султонова, Жуманой Сотиболдиева, Клара Абдурасулова сингари матбаачилар бир қатор мутахассисликни мукаммал эгалладилар. Бу эса муайян участка иши оқсаётганда уларга ҳеч қийналмай кўмаклашиш имконини берди. Натижада коллектив кўрсаткичлари кўнгилдагидек бўла бошлади. 1984 йил ҳисобига меҳнат қилаётган Адҳам Сафаров, Жуманой Сотиболдиева ва Клара Абдурасуловаларнинг илғорлик намуналари эса бошқаларни ҳам янада унумли ишлашга даъват этяпти.

1983 йилда зиммамизга юксак мажбуриятлар олганмиз. Юқорида тилга олиб ўтилган ва бошқа илғорларимиз намунаси эса келгусида янада оммалашса, кўзланган марра, албатта, забт этилади.

Х. ОРИПОВ,
Оржоникидзе район босмахонасининг ходими.

МАСЪУЛ КОТИБ

КЕКСА ЖУРНАЛИСТ ЭСДАЛИКЛАРИДАН

1928 йил 11 декабрда Тошкент округи газетаси — «Шарқ ҳақиқати»нинг биринчи сони чиққан эди. Газета ташкилотчиларидан бири Ғафур Ғулом редакциянинг масъул котиби вазифасини ўтарди. Мен ҳам ўша кезларда у билан бирга ишлаган эдим. Хотиралар асосида «Масъул котиб» номли қисса ёздим. Шу қиссага кирган битта воқеани газетхонлар эътиборига ҳавола қилмоқчиман.

1929 йилнинг илк баҳори эди. Редакциямизга кавказча кийинган ўрта бўйли, буғдой ранг, жингалак сочлари тим қора йигит кириб келди. Редакциянинг масъул котиби билан учрашиш истаги борлигини билдирди.

Уни ўтиришга таклиф этдим, бир пиёла чой тутдим. Масъул котибимиз тез орада келиб қолишини айтдим. У ёқ-бу ёқдан гаплашиб ўтирдик. Келган меҳмон Мақсуд Шайхзода экан.

Меҳмон адабиётга ва журналистикага ниҳоятда қизиқишини айтиб, анча-мунча машқлари борлигини ҳам яширмади. Гаплари бийрон, ҳар жумлани кесиб гапирар эди.

— Шу редакцияда ишлаб, ўзбек тилини, хусусан унинг адабий тилини пухта ўргансам, биринчи даврда русчадан ўзбекчага таржима қилсам, деган олий ниятим бор эди, — деди у. — Менга маошли иш бўлиши шарт эмас. Унча-мунча қалам ҳақи олиб турсам бўлгани.

Шу пайтда мени босмахонага чақириб қолишди. У ерда Ғафур метрампажлар билан ишлашаётган эди. Чунки газетанинг техник безатувчиси йўқ эди.

— Редакцияда нима гап, — сўради Ғафур.

— Тинчлик... Бир озарбайжон йигит сени кўрмоқчи бўлиб ўтирибди. Чамамда иш сўраб келганга ўхшайди.

— Қаерда ишлар экан?

— Ишламас экан, Лекин адабиётга, журналистикага жуда ишқибоз кўринади.

— Бўлди, тушундим. Бизбоп одамга ўхшаб қолди. Ишқибоз одамдан фақат яхшилик кутавер. Ҳозир чиқиб майда-чуйда таржима материаллар бераман. Шунда ўзи билиниб қолади. Сен боравер.

Бироз вақт ўтар-ўтмас биз ўтирган хонага Ғафурнинг ўзи кириб келди. Меҳмонни таништирдим. Ғафур сўрашиб, унинг ёнига ўтирибоқ гап бошлади. Бирпасда иккиси озарбайжонча ғужурлашиб кетди. Сўнг Ғафур таржима учун кичик-кичик русча хабарлар берди. Шайхзода ўзида йўқ хурсанд эди.

— Бемалол уйингизда таржима қилиб келасиз, — деди Ғафур озарбайжон шевасида.

— Уйим йўқ, деса ҳам бўлади. Ноиложликдан Қашқар маҳалласида ижарага турадиган кўп болали узоқ бир ҳамюртимникига қўнганман. Редакциядан кичик бир доимий бурчак ажратиб берсангиз. Иложи борича кўпроқ редакцияда бўламан, қўлимдан келганича сизларга боқишаман, ўрганаман...

Эртасига эрталаб ишга барвақтроқ келдим. Хонанинг калити бурнида. Ғафур бугун ҳам мендан олдинроқ келибди-да, деб хонага кирсам Шайхзода қунт билан қалин дафтарни графаларга бўлаяпти. Стол устида 3—4 та китоблар ҳам турибди. Мақсуд мен билан юз йиллик қадрдонлардек кўришди.

— Бу дафтарни нимага тутмоқчисиз? — сўрадим дабдурустдан.

— Қўлбола луғат тузмоқчиман. Биринчи қаторига ўзбекча, иккинчисига русча, учинчисига эса озарбайжонча сўзларни ёзиб таққослаб бораман.

Шу орада Ғафур келиб қолди. У папкасидан уйида кўриб келган таржималарни Шайхзодага узатди.

— Аввал ўзингиз кўриб чиқинг, сўнг иккимиз яна биргаликда кўрамиз, — деди у ва мени имлаб чиқиб кетди.

— Бу йигитинг олимнинг ўзи, — деди у коридорда.— Кўп масалаларни чуқур тушунадиган, эпчил таржимон экан. Қара, менинг ҳисобимда 8 соатлик таржимани 4 соатта ҳам етказмабди. Таржимаси жойида, услуби равон, силлиқ, таҳрир талаб эмас. Фақат арабча-форсча сўзларни кўпроқ ишлатибди. Тилимизни тез ўзлаштириб олади. Идроки, фаҳм-фаросати баланд. Мақсуд бизга осмондан тушган ёмби бўлди.

Ориф АЮПОВ.

АЖОЙИБ ТАҚДИР ЭГАЛАРИ

«БИР КУН ДЎХТИР, БИР КУН МУХБИР»

Бу кишининг асосий иш жойи Собир Раҳимов районидаги 33-поликлиниканинг рентген кабинети. Рентгенологлик осон касб эмас. Бу соҳада хизмат қилувчиларнинг иш вақти анча чекланган. Шу боисдан Зикрилла Эгамбердиев ўзининг таъбири билан айтганда, «бир кун дўхтирлик, бир кун мухбирлик» қилади.

Урушдан аввал Тошкент Давлат медицина институтида ўқиб юрган кезларидаёқ газеталарда мақолалари кўринган қаламкаш врач мана қирқ беш йилдирки, ҳар икки соҳани ардоқлаб, бир-бирига муваффақиятли боғлаб фаолият кўрсатмоқда.

Зикрилла Эгамбердиев ёзган мақолаларини кўтариб редакцияга кириб келганда баъзан Чеховни эслаб қўямиз. Улуғ рус ёзувчисининг асарлари шунинг учун маъқул ва машҳур бўлардики, у аввало яхши врач эди, айни чоғда ҳаётга чуқур санъаткор кўзи билан қарарди. Зикрилла ака ҳам ўз соҳасида пухта билим ва тажрибага эга. У медицина фанлари кандидати, республикада хизмат кўрсатган врач. Халқимиз турмуши, урф-одатларини ўрганиб, ибратли нақл ва ривоятларни донолар бисотидан «дуру гавҳарлар»ни териб юради. Ёзиш чоғида сатира ва юморга мойиллиги сезилади.

Газета киоскачиларининг эътироф этишича, З. Эгамбердиев, З. Эгамбердиева (буниси Зикрилла аканинг қизи Заҳро. У ҳам медицина фанлари кандидати) имзоли материаллар чиққан газета сонлари харидоргир бўлар экан. Унинг газета-журналларда мақолалар тарзида босилиб чиқиб, сўнг жамланиб рисола бўлган катта-кичик асарларини ҳам халқ севиб ўқимоқда. Ҳозиргача унинг турли нашриётларда 21 та оммавий китобчаси чиқди.

Яқинда республика газеталаридан бири унинг «Хожатбарор» сарлавҳали мақоласини эълон қилди. Мақола маҳаллада кўп хайрли ишларни бошловчи, янги урф-одатларни тарғиб этувчи, оила тотувлиги, фарзандлар тарбияси йўлида камарбаста бир қария ҳақида. Қаерда шундай ҳожатбарор одамлар бўлса мушкул осонлашади, чигал турмуш муаммолари яхши ҳал бўлади, деб ёзади автор. Худди шундай, газета редакцияларининг ҳам Зикрилла акага ўхшаш беминнат мухбирлари қанчалик кўп бўлса, уларнинг омма билан алоқаси мустаҳкамланиб, мазмун-мундарижаси ҳам яхшиланиб бораверади.

С. МУСАЕВ.

КОРХОНА КЎЗГУСИ

Корхонамизнинг дастлабки кўп нусхали газетаси бундан 53 йил муқаддам вужудга келган эди. Эндиликда «Қизил шарқчилар гудоги» — «Гудок Красновосточника» газеталари ойда уч маротаба икки саҳифада чоп этиляпти.

Газеталарда ишлаб чиқаришдаги илғор кишилар шарафига оид лавҳалар, цехлардан репортажлар, мусобақада эришилаётган ютуқлар, айрим камчиликлар мунтазам ёритилиб борилаяпти. Корхонамизнинг ҳар бир цехида актив ишчи-мухбирлардан иборат постлар ишлаб турибди. Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарувчилар, ичкиликбозлар, дангасалар, ишга кечикиб келувчилар ўз вақтида танқид остига олинмоқда. Бу соҳада ишчи мухбирлардан Й. Файзиев, И. Норматов, М. Миродилов, А. Ғуломов ва бошқалар газеталарга яқиндан ёрдам беришяпти.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида газета саҳифаларида «Меҳнат интизоми—унумли иш гарови», «Коммунистлар бошчилигида», «Бригадир минбари» каби рубрикалар очилди. Шу рубрикалар остида асбобсозлик цехининг термистлар бригадаси бошлиғи А. Ғуломов, ремонт-қурилиш бригадаси бошлиғи И. Иноятов, мусобақа инженери Г. Дубскач, завод халқ контроли группаси раиси С. Фальковскийларнинг мақолалари эълон қилинди.

Шунингдек, «Партком ва меҳнат интизоми», «Интизом—юксак самарадорлик манбаи» каби рубрикалар остида берилган қатор мақолалар ҳам шу куннинг долзарб масалаларига бағишланди.

Ушбу мақолалар юзасидан маъмурият ва завод партия комитети махсус қарор қабул қилди.

Бундан ташқари газетамизда корхонамизнинг ижтимоий ва сиёсий ҳаётига оид хилма-хил мақолалар мунтазам эълон қилинаяпти.

Газетамиз ҳузурида корхона ҳаётидаги янгиликларни ёритиб турувчи алоҳида «Чақмоқ»лар чиқариб туриляпти. Унда план ва мажбуриятларини муддатидан илгари адо этган цех, участка, бригадалар ҳақида хабар қилинади. Шунингдек, газетамизда «Врач маслаҳати», «Юрист консультацияси» рубрикалари остида мунтазам материаллар бериб бориляпти.

Яқинда яна бир рубрика очдик. У «Корхонамиз ветеранлари» деб номланган. Ушбу рубрика остида заводимизда кўп йиллардан буён ишлаб келаётган ветеран ишчилар ҳаётига оид лавҳа, очерклар бериб борилаяпти.

А. БАҲОДИРОВ,
Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводи кўпнусхали «Қизилшарқчилар гудоги» газетасининг редактори.

ДАСТЛАБКИ МАШҚЛАР

ҲОЗИРГИ кунда факультетимизнинг кундузги, кечки ва сиртқи бўлимларида мингга яқин студент-ёшлар таълим олишяпти. Улар тажрибали ўқитувчилар ёрдамида журналистика фани сирларини чуқур ўрганишаяпти. Тўрт йилдирки, совет студентлари билан бир қаторда Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги ривожланаётган мамлакатларнинг ёшлари ҳам бир оила фарзандларидек бу ерда билим олишаяпти.

Бундан беш йил муқаддам марҳум профессор Тўғон Эрназаровнинг бевосита ташаббуси ва раҳбарлигида факультетнинг «Журналист» номли ўқув газетаси чиқарила бошланган эди. Ўтган давр ичида газетанинг ҳаваскор мухбирлари сони анча кўпайди. Ҳозир газета курсдошлар минбарига айланган. Студентларнинг дастлабки машқлари шу газета орқали кўпчиликка маълум бўляпти. Бу машқларни биз амалий машғулотларда муҳокама қилиб бир-биримизга фойдали маслаҳатлар берамиз. Шу тариқа сермашаққат, айни пайтда шарафли касб — журналист деган ном эгаси бўлиш учун тинимсиз ўрганяпмиз, изланяпмиз.

М. СУЛАЙМОНОВ,
Р. ТЎХТАОХУНОВА,
ТошДУ журналистика факультети студентлари.

РАЙОН ГАЗЕТАЛАРИ ҲАЁТИДАН

ИККИНЧИ БАҲОР

Машина «Ленинобод» совхози марказига келиб тўхтади.

— Мен директор билан суҳбатлашиб чиққунимча сиз фермага бориб материал олиб келинг, — деди «Паркент тонги» газета редактори Жўра Холматов шофёр йигитга. Ахир ёзиш-чизишга, адабиётга қизиқасиз-ку. Шундай дамларда ўзингизни бир синаб кўринг. Ёрдам берамиз.

Зокиржон Турдибоев машина рулини ферма томон бурди. У мудир билан суҳбатлашиб дурустгина фактлар олди. Кейин уларни қоғозга туширди. Орадан кўп ўтмай мақоласи газета саҳифасида эълон қилинди. Шу бўйи Зокиржон газетанинг штатсиз мухбири бўлиб қолди.

Паркентда ажойиб одамлар кўп. Жойларга чиққанида Зокиржон шундай кишилар билан суҳбатлашиб, уларнинг яратувчилик меҳнатлари ҳақида мақола ва лавҳалар ёзиб келяпти.

Газета янги ташкил топган кезларда жамоатчи активлар сув билан ҳаводек зарур эди. Редакция ходимлари уларни танлашга ва тарбиялашга алоҳида эътибор бердилар. Ўтган йилнинг саккиз ойи давомида редакция жойлардан 360 та хат-хабар олди. Бу йил эса ҳар ойда 100 дан ортиқ мактуб келяпти. Редакция активлари турли соҳа вакилларидир. Улар орасида оддий ишчилар, ўқитувчилар, мутахассислар, партия, совет, комсомол ходимлари бор. Ҳаваскор шоир Ориф Одилхонов редакция ҳузурида ташкил этилган ёш ижодкорлар клубига бошчилик қиляпти. Ҳаваскор қаламкашлар ижодига мансуб шеър ва ҳикоялар ойда бир марта «Адабиёт ва санъат» саҳифасида эълон қилиб бориляпти.

Энгельс номли, «Гулбоғ» совхозларида эса ишчи қишлоқ мухбирлари постлари ишлаб турибди. Уларга ўнлаб ҳаваскорлар бирлашган.

«Оила, мактаб ва коллектив» рубрикаси остида эълон қилинаётган саҳифалар ветеран педагог Топил Турдибоев бошчилигидаги активлар кучи билан тайёрланмоқда. Топил ака жамоатчилик асосида шу бўлимни бошқармоқда. Ўтган ойларда эълон қилинган мазмунли саҳифалар тезда ўз ўқувчиларини топди. Чанги қишлоғидан Мирфаёз Сулаймонов, Паркент қишлоғидан Дилфуза Шомаликова, «Бўстон» совхозидан Айдарбек Қорабеков каби жамоатчи мухбирлар газетани янада ўқимишли ва мазмунли қилишга ўзларининг ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Эсимизда, «Паркент тонги» газетаси ўтган йил баҳорида ташкил қилинган эди.

Яқинда район партия комитети бюро аъзолари редакцияга ташриф буюришиб, коллективни газета чиқа бошлаганлигининг бир йиллиги билан қутлашди. Улар билан редакцияда мазмунли суҳбат бўлди. Суҳбат чоғида журналистлар бундан буён бажарилиши лозим бўлган вазифаларни белгилаб олдилар.

Б. АЗИЗОВ.

ГАЗЕТА ПАЙРОВИ

ЖУРНАЛИСТЛАР АСКИЯ ДАВРАСИДА

(Башар — масъул котиб; Анвар — ижодий ходим)

Башар — Анваржон!

Анвар — Лаббай, акам!

Башар — Кечаги мақолангиз бўшроқ экан. Таҳрирдан кейин ахборотга лойиғи қолди. Тузукроқ ишланг-да, укам.

Анвар — Хабарга лойиқ қолди дейсизми? Унда ҳеч нарса қолмабди-да. Ҳа, майли, иложини топсангиз бугуноқ **«қулоқ»**қа қўйворақолинг, акам.

Башар — «Қулоқ»қа қўяйми?

Анвар — Ёмон бўлмасди. Ё **«подвал»**га жойлайсизми?

Башар — Подвал **«ёрдамчи хўжалик»** билан тўлган, ука.

Версткачидан жой борми, деб сўрасам, «йўқ, **«шапка»**нинг тагидан иккинчи бетингизга қўйвораман», дейди.

Анвар — Шундай бўлсин, акам. Бу ўн беш кунликда тўртта хабарим билан лавҳамдан бошқа ҳеч нарсам кетгани йўқ. Папкангизда саҳифадан қолган **«факт ва рақамлар»** билан битта **«бош»**им ҳам ётибди.

Башар — «Бош»ингизни бир амаллаб шу ҳафта кетказвораман, аммо «факт ва рақамлар»ингиз қийинроқ. Уни бир марта саҳифага қўйгандим. Цехда **учиб кетибди**. Сабабини сўрасам, **юлдуз**лари тўғри келмаяпти дейишди. Бир кўриб, тўғрилаб беринг, ука.

Анвар — Мен уларнинг ёнига **точка**лар қўйгандим-ку, яна юлдузли бўлсин дейишяптими?

Башар — Чиройли чиқса керак-да, Анваржон. Кўзга ҳам тез ташланади.

Анвар — Башар ака, майли, ҳаммаси сиз айтгандай бўлади. Лекин бир нарса эсдан чиқибди-ку, ака.

Башар — Нима экан у?

Анвар — Ёнингизда бўлса керак. Райондан материаллар билан бирга битта сурат ҳам олиб келганман. Клишеси аллақачоноқ тайёр бўлган. Шуниям бир амалласангиз девдим. Шу летучкада бир оғизга тушардика, ака.

Башар — Анваржон, укам, энди ҳаддингиздан ошманг. Шунча материалларингизни чиқариб берсам ҳам хўп гап. Шуларнинг ҳаммаси газета бетини кўрса, кейинги летучкагача фақат **«сурат»**-ингизнинг ўзи қолади.

Саидвали ҲАСАНОВ.

ЯНГИ МАРШРУТЛАР

«МОСКВА» БИЛАН БОҒЛАЙДИ

Май ойининг биринчи кунларидан бошлаб пойтахт кўчаларида янги маршрутлар бўйлаб жамоат транспорти қатнай бошлади. Улардан бири 91-маршрутдаги автобуслар «Москва» меҳмонхонасидан Юнусободдаги 1-Шимолий-шарқ микрорайонининг «Шодлик» массиви билан боғлади. 17 километрлик бу масофа ҳозирча 8-автопаркнинг 10 та «Икарус-280» автобуслари қатнаб турибди. Яқин орада улар сони 15 тага етади.

55-маршрутли автобус эса Темирйўл вокзалидан «Новый путь» кўчаси томон қатнамоқда. Темирйўлчиларга катта қулайлик туғдираётган мазкур линияда 1-автопаркнинг «ЛАЗ» автобуслари хизмат қилади.

Янги очилган 83-маршрутли таксилар эса Юнусободнинг А-3 массивидан Тошкент метрополитенининг Горький номли станциясига боряпти.

И. ҚОРАБОЕВ.

ТОҒДАГИ ЯНГИ ОРОМГОҲЛАР

Ёзнинг жазирама иссиқ кунларида тоғ ён-бағирлари салқин ва сўлим бўлади. Шаҳар меҳнаткашлари яхши ҳордиқ чиқаришлари учун тоғлиқ районларда кўплаб дам олиш зоналари ташкил этиляпти. Яқинда Чотқол сойликларида мингта ўқувчига мўлжалланган пионер лагери курилишини бошлаб юборилди. Чорвоқ — Бурчмулла автомагистралининг жанубий томонида лагернинг бутун комплекси жойлашади.

Ётоқхона корпуслари, ёзги кинотеатр, ошхона ва бошқа ёрдамчи биноларнинг лойиҳасин тахт қилиб қўйилди. Уларни шаҳар қурилишини лойиҳалаштириш институтининг Р. Маҳмудов ва В. Акуличнеев бошчилигидаги бир группа ходимлари тайёрлаб бердилар.

Лойиҳага кўра оммавий-маданий тадбирлар ўтказишга мўлжалланган хоналар спорт майдончаси атрофига тўпланган. Шахмат ва шашка ўйинларига мўлжалланган айвончалар эса бинолар ичкарисидан жой олади. Ётоқхоналарни иситиш ҳамда иссиқ сувдан фойдаланиш учун қуёш энергиясидан фойдаланиш кўзда тутилган.

М. ЗАРИПОВ.

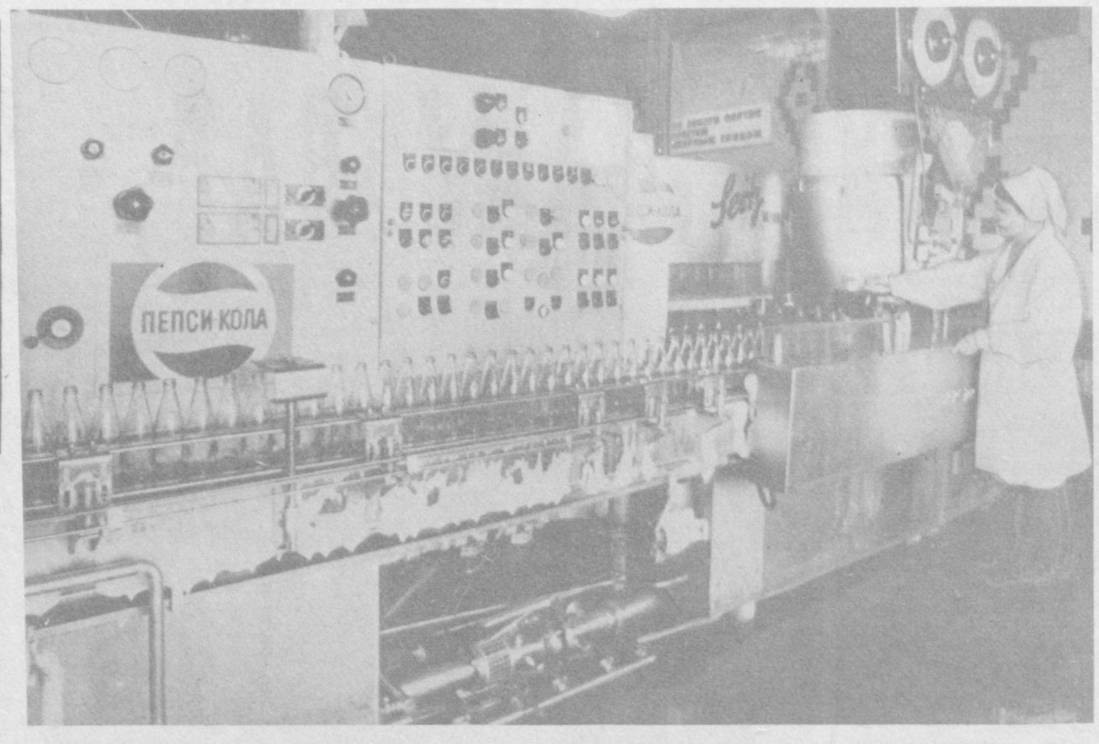

«Ташкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Қибрайдаги пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинати коллективи иккинчи кварталда пландан ташқари миллион шиша пепси-кола ишлаб чиқаришга қарор қилди. Айни кунларда коллектив ишчиларини бу юксак мажбуриятни бажариш учун бор имкониятларини ишга солмоқдалар.

Суратда: химик-инженер Е. Умарова иш устида.

Р. Нуриддинов фотоси.

ХУДДИ ШАҲАРДАГИДЕК

Областимизнинг қатор колхоз ва совхозларида хуторлар тугатилиб, замонавий типдаги посёлкалар бунёд этилмоқда. Бу борада Бўка районида амалга оширилаётган ишларни ибрат қилиб кўрсатиш мумкин.

Айни кунларда дала меҳнаткашлари учун қуриб берилаётган янги уй-жойлар шаҳардаги турар-жойлардан қолишмайди. Уларда ёзги ошхона, омборхона, чорва моллари ва парранда боқиш учун махсус хоналар бор. Мичурин номли, Тимирязев номли ва К. Маркс номли колхозларда қурилган посёлкаларда ана шундай қулайликларга эга бўлган хонадонларни кўриб кўз қувнайди.

«Кремль» совхози ташкил этилганига кўп бўлгани йўқ. Лекин ҳозирнинг ўзидаёқ келгусида унинг қиёфаси қандай бўлишини тасаввур қилиш мумкин. 800 ўқувчига мўлжалланган мактаб, 160 ўринли болалар боғчаси, автоматик телефон станциясин қурилишлари жадаллик билан ниҳоясига етказиляпти. Қишлоқ қурувчилари йил охиригача 2 минг квадрат метр саҳнли турар-жой биноларини совхоз ишчиларига ҳадя этишга сўз бердилар.

З. ЗИКИРОВ.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

САМОДАГИ ОЛИШУВ

Биз мудофаада турган Белоруссия ўрмонларида бажор нафаси кезарди. Ҳамма ёқ кўм-кўк, кетма-кет ўқлан ёмғирдан сўнг ўт-ўланлар тизза бўйи бўлиб қолган. Лекин кунглимизга табиатнинг бу тантилиги ҳам кўвонч келтира олмасди. Анчадан буён мудофаада турганимиз, ҳар куни деярли бир хил қайт кечираётганимиздан ҳаммамизда қандайдир лоқайдлик сезилар, ҳужумга ўтишни бетоқатлик билан кутардик. Атроф сокин, гўё дунёни чуқур бир сукунат ўраб олгандек.

Котелокдаги бўтқани бамҳам кўрар эканмиз, ножа бўйли, қирра бурун, озғин қиз бизнинг қўлида сурат ушлаб олган ҳолда. Меҳмон ҳурмати ҳаммалари таниса: бу Владимир Семёнов бўлганига хизмат кўрсатмасдан биринчи қизча эди. Бортада ўтирган ҳикматларини тингладик...

рохимов тўрт йилдан буён онасининг суратини ён чўнтагида сақлаб келаётгани ҳақида русчалаб тутила-тутила сўзлашга киришди.

Худди шу пайт чуқурликдаги буталар қаттиқ шитирлаб кетди. Шох-шаббалар орасидан эмаклаб келаётган кимсага кўзимиз тушди. У автоматини асабий ҳолда маҳкам ушлаб олган, кўкариб кетган юзларида қон қотиб қолган эди. Қовоқлари шишиб кетганидан кўзлари кўринмасди.

Ярадор бизнинг шарпамизни сезиб, эмаклашдан тўхтади. Алланарса деб гапирмоқчи бўлди-ю, бироқ мадори етмади. Огрик азобига дош беролмай аянчли ингради юборди. Кутилмаганда Сергей Фёдоров ўрнидан туриб кетди.

— Ўртоқлар, ахир бу ўзимизнинг дўстимиз-ку, — деди даҳшатли овозда. — Нахотки, таниматган бўлсангизлар? Михаил Константинов-ку!..

Михаил уч кун аввал икки жангчи билан бирга разведкага кетган эди. Ҳозир уни шу ҳолатда кўриб ўйр берган ноҳуш воқеани сўзсиз, садосиз англаб етдик. Уэимизни тута олмадик, кўзларимизда беихтиёр ёш халқаланди. Фақат биргина Михаил йиғламасди, тўғрироғи, йиғлай олмасди. У... кўр бўлиб қолганди.

Ҳамширалар Михаилни олиб кетишар экан, у гимнастёркаси чўнтагидан бир варақ қоғоз олиб бўлинма командири Фёдоровга узатди. Бу батальон комиссари Шарипов номига ёзилган ариза бўлиб, Михаил уни разведкага жўнаб кетиш олдидан бериши ўлгурмаган эди. Ариза қисқа ва лўнда ёзилганди: «Шонли большевиклар партиясига сафида туриб жанг қилишни истайман. Мени партия сафига қабул қилинг».

У биз билан хайрлашар экан, яккаш бир сўзни такрорларди:

— Ўч олинг, биродарлар, ўч олинглар.

Санитар машинаси ўрмон ичида ғойиб бўлишга улгурмасданоқ самода душман самолётлари пайдо бўлди. Моторларнинг даҳшатли гуриллаши юракка ўқдек қадаларди. Кетма-кет ташланган бомба портлашидан бутун борлиқ бир зумда ларзага келди. Лекин шу топда ўзимиздан кўра кўпроқ Михаилни ўйлар эдик. У соғ қолдимикан? У билан кетган ҳамширалар-чи?

Тўсатдан жангчиларимизнинг «ура» садолари янгради. Ҳавода бизнинг қирувчи самолётларимиз кўринди. Учувчиларимиз бомбардимончилар устига ўлжага ташланган калхатдек шўнғиди. Ночор қолган «Мессершмит»лар тум-тарақай бўлиб қочишга тушишди. Лекин уларнинг кўпчилигига ўз маконига қўниш бахти насиб қилмади.

...Ўша жангда мен оғир яраландим. Рязань областининг Клипики шаҳридаги ҳарбий госпиталда даволанар эканман, фронтдош дўстим В. Фёдоровдан хат олдим. Унинг ёзишича, Михаилнинг ўз иурини йўқотмаган бир кўзи ҳаво жанги вақтида бомба портлаши таъсиридан тасодиф билан кисман очилиб кетибди. Кўп ўтмай уни Коммунистик партия сафига яқдиллик билан қабул қилишибди.

Ўшанда «пўлат қуш»ларимиз Михаил Константиновнинггина эмас, балки бизнинг ҳам ҳаётимизни хавфхатардан сақлаб қолишган эди.

Собит АБДУЛЛАЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

ЭНЕРГЕТИКАМИЗ ТАРИХИДАН

МАЙ КУНЛАРИ НУР БЕРГАН

«Бугун Бўзсув гидростанцияси ишга тушади, деб ёзилган эди «Қизил Ўзбекистон» газетасининг 1926 йил 1 Май сонида босилган мақолалардан бирида. — Ўрта Осиёдаги бу тўнғич курилиш Ўзбекистонда пахтачилик ва ирригацияни тиклашда, саноатни ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлади. Улкан ГЭСнинг қувватлари бутун шаҳар чароғон булади...».

Дарҳақиқат, Тошкентдаги Бўзсув ГЭСнинг бунёд этилиши катта воқеага айланди. Нурхона лойиҳасини ишчи-механик С. Г. Середа тузган, ГЭСнинг 16 метрлик тўғони эса 96 ишчи кунида қуриб битказилган эди.

Республикамиз энергетика системасининг вужудга келиши ана шу нурхонадан бошланганлиги сабабли Ўзбекистон энергетика музейини худди Бўзсув ГЭСи территориясида очишга қарор қилинди. Мана шунга 15 йилдан ортиқроқ вақт ўтди.

Музей павильонларини айланган киши республика энергетикасининг босиб ўтган тараққиёт йўллари билан яқиндан танишиши мумкин. Павильонлардан бири Тошкент областидаги гидроэлектростанциялар каскадларига бағишланган. Бу ерга Чирчиқ, Бўзсув, Тошкент, Оржоникидзе корхоналарининг бунёд этиш тарихи билан боғлиқ ҳужжатлар, схема ва макетлар қўйилган. Чирчиқ дарёси тизмасида ишлаб турган 18 та нурхона ҳақида ҳам қизиқарли экспонатлар орқали томошабин кўпгина янгиликлар билиб олади.

Музейнинг Марказий павильонига кираверишда мемориал тахтага кўзингиз тушади. Унда академик И. Г. Александров ҳақида гап боради. Улуғ энергетик олим ГОЭЛРО планини тузишда қатнашган эди. Чирчиқ дарёси суви, дастлабки иккита агрегатни қувватга бериш бошланади... ва ирригациядан фойдаланиш бўйича ишлаб чиқилган бирламчи схемасини ҳам ана шу олим ҳисоблаб чиққан.

Фарҳод ГЭСи, Сирдарё ГЭСи каби йирик иншоотлар қурилишини ўзида акс эттирувчи схема, фотосурат ва макетлар ҳам кўзга кўринарли жойлардан ўрин олган.

Мамлакатимизда биринчилардан бўлиб Ўзбекистон энергетика системасида автоматика ва телевизион бошқариш бўйича қатор янгиликлар жорий этилди. Булар ҳақидаги экспонатлар ҳам томошабинда яхши таассурот қолдиради.

Музейда портретлар галереяси ҳам бор. Улар республика энергетика системасидаги донгдор кишиларнинг портретларидир. Бундай фидойилардан 380 мутахассиснинг расми ана шу галереядан ўрин олган. Бўзсув ГЭСининг биринчи директори Н. Чупраков, тўқимачи корхонани қуришда қатнашган бинокор М. Жеребцов, Фарғона ТЭЦининг илғор мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Тюриков, тажрибали монтёр А. Шукуров, Тошкент ГЭСи катта мастерлари, КПСС XXV съезди делегати Ю. Муслимов кабилар шулар жумласидандир.

Музейни ташкил этишга киришилганда ветеран энергетиклардан бир нечта киши бу хайрли ишга яқиндан бош қўшдилар. Улар нодир тарихий ҳужжатлар, фотосуратларни тўплашда жонбозлик кўрсатдилар. Натижада катта, бой коллекция тўпланди.

Энергетика системаси бўйича СССРда биринчи бўлиб Тошкентда очилган мазкур музей жамоатчилик асосида ишлаб келмоқда. Павильонларни бир бирига боғлайдиган йўлакларда ҳам диққатга сазовор экспонатлар бор.

Шу кунларда кутилаётган янги павильон бойитишда, музей фаолиятини кенг йўлга қўйишда ветеран энергетиклардан Р. Ҳайдаров, Р. Пидаевларнинг қўп хизмати сингди.

Ленинча ГОЭЛРО планининг Ўзбекистонда амалга оширилаётганига шонли 60 йиллиги муносабати билан музей экспозицияси қайта янгиланиб, кўпгина стенд ва экспонатлар билан бойитилди. Республика энергетикасининг шонли йилномаси тўлиқроқ тўла аксини топди.

Музейда республикамизни электр қуввати билан таъминлаш соҳасида яқин келгусида амалга ошириладиган истиқбол режалари бўйича диаграмма ва схемалар ҳам тайёрланди. «Энергосетьпроект» институтининг Ўрта Осиё бўлими томонидан ишлаб чиқилган махсус схема эса яқинда музейнинг марказий павильонидан ўрин олди. Бу схема Ўрта Осиё бирлашган энергетика системасининг тараққиёт йўналишини кўрсатиб беради.

Бўзсув ГЭСининг очилишига бағишланган, 1926 йил 1 Майида Тошкентда ўтказилган митингда республикамизнинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев нутқ сўзлаб, бугундан бошлаб Ўзбекистоннинг бу ерларида ҳам Ильич нури ёритади, деган эди. Бугунги кунда республикамизнинг энергетика тармоғи жуда кенгайиб кетди. Музей павильонларини айланиб, бунга яққол гувоҳ бўласиз.

А. АЛИЕВ.

СПОРТ

ҲУЖУМЧИЛАР ҚАЙДАСИЗ?

Мамлакат футбол чемпионатининг навбатдаги турида (кеча бўлиб ўтган «Спартак» — «Зенит» учрашувини ҳисобламаганда) бор-йўғи 16 та тўп киритилди. Бундай қараганда саккизта ўйинда 16 та тўп киритилиши ёмон кўрсаткич эмас. Лекин масалага чуқурроқ ёндошилса, яъни учта учрашув йирик ҳисобда тугаганлиги ва буларда 14 та тўп киритилганлигини назарда тутиладиган бўлса, қолган бешта ўйинда бор-йўғи 2 та тўп киритилди холос. Жумладан Москвада маҳаллий динамочилар билан «Пахтакор» ўртасидаги учрашувда бирорта ҳам тўп киритилмади. 90 минут давомида ҳар иккала дарвоза олдида 2—3 тадан кескин вазият яратилганлигини ҳисобламаганда, шу тўрда Минск ва Киев динамочилари, ЦСКА — «Торпедо» (Москва), ўйинларида ҳам ҳисоб очилмади. Ўтган куни ўтказилган бошқа учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Черноморец» — «Динамо» (Тбилиси) — 4:1, «Жальгирис» — «Металлист» — 3:2, «Нистру» — «Нефтчи» — 0:1.

ЯРИМ ФИНАЛДА ЮТҚАЗИШДИ

Москвада чим устида хоккей бўйича аёллар ўртасида СССР кубоги учун якунловчи ўйинлар бўлиб ўтди. Кеча биллур, совриги учун Бориспольнинг «Колос» ва пойтахтнинг физкультура институти спорт клуби учрашди. «Динамо» стадионинг кичик спорт аренасида ўтган куни ярим финал ўйинлари бўлиб ўтди. Кубокка Тошкент областининг «Политотдел» колхози ҳам даъвогарлик қилдилар. Улар ярим финалда «Колос» командасига 0:1 ҳисобида ютқазиб, мусобақадан чиқиб кетишди. Лекин олий лига эндигина тажриба тўплаётган колхоз хоккейчилари учун бундай оммавий ва йирик мусобақада ярим финалга чиқишнинг ўзи ҳам катта ютуқ ҳисобланади.

ТАБИАТ ОЛАМИДА

ҚУРУҚЛИКДА БАЛИҚ ОВЛАШ

Ҳар қандай овнинг ҳам ўз завқи, ўзига яраша гашти бор. Аммо бу жиҳатдан балиқ овига тўғри келадиганн бўлмаса керак. Кўл ёки дарё бўйида қармоғига балиқ илинган ишқибознинг қувончларини кўриб ажабланмасангиз ҳам бўлади. Лекин биров дабдурустдан «қуруқликда ҳам балиқ овлаш мумкин» деб қолса, ҳайратдан ёқа ушлашингиз аниқ.

Сира ажабланманг, сирли ҳодиса ва ажойиботларга тўла табиат оламида шунақаси ҳам учраб туриб экан.

Шарқий Австралия тоғлари этакларидаги чўлларда оқ танли бойларнинг кўйларини боқиб умр кечираётган маҳаллий чўпонларни қуруқликда балиқ овлови аҳлар деб таърифлашади ҳам мумкин. Лекин улар одатдагидек балиқ овлашда тўр ёки қармоқ ишлатишмайди, тупроқни ўйиб...

орасидан балиқларни кавлаб олаверишади.

Гап шундаки, Австралиянинг мазкур чўл қисмида ёз фасли бошқа жойлардагидан фарқли ўлароқ йилнинг декабрь, январь, февраль ойларига тўғри келади. «Жазирама иссиқ» туфайли чўлни кесиб ўтган Квинсленд дарёси ўзани ёз фасли охирида қуриб қолади. Шундай кезларда бу дарёда учрайдиган цератода балиғи танасини лойқага кўмиб, ёзги уйқуга кетади.

Сувда жабраси билан, қуруқликда ўпкаси билан нафас оладиган бу балиқни ҳайвонот оламида эндемик тур деб ҳисоблашиб, дунёдаги бошқа биронта ҳам дарёда учрамайди. Энг муҳими, кўпгина иқлоний ҳуқуқлардан маҳрум этилган маҳаллий аҳолининг тирикчилик манбаи ҳам шу балиқдир.

Б. АБДУВАЛИЕВ,
биолог.

ДОСААФ Тошкент денгизи мактаби курсантлари аъло даражада тайёрлаётганлиги учун Қизил Байроқ ордени Тинч океан Флоти Ҳарбий Советининг кўчма вимпели билан мукофотланди.

Суратда: Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. Кузнецов курсантлар билан сиёсий машғулот ўтказмоқда.

В. Федоров фотоси. (ЎзТАГ).

(Газетанинг навбатдаги сони 7-майда чиқади).

Редактор Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

7 МАЙ СОАТ 19.30 да

Бутуниттифоқ профессионал бадий коллективлар кўрик-конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғуломжон ЁҚУБОВ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Дилафрўз ЖАББОРОВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Кизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА

VI жаҳон фестивалининг лауреати Анвар РУСТАМОВ.

Солистлар: Абдуқодир Юсупов, Салоҳиддин Муҳиддинов, Ҳотам Ҳожиев, Дилором Қаюмова, Раҳима Носирова, Райҳон Абдуллаева, Лола Оқилова, Роза Какуриева ва бошқалар.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва балетмейстери — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музыка раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

9 май соат 17.00 да ва 20.00 да

БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармониясининг «ХАНДА» АНСАМБЛИ

Сатира, юмор, пародия ва ҳажвий қўшиқлар ижрочиси Шерқўзи ҒОЗИЕВ.

Солистлар: Исмоилжон Турдиалиев, Аъзам Ғозиев, Санобар Раҳимова, Малика Шарипова, Розия Назарова, Матлуба Жалилова, Ғайбулла Мелиниёев, Нонла Нурмуҳамедова.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

ПРОГРАММАНИ — Мамасоли ХОЛМАТОВ ва Зайниддин ОМОНОВ олиб борадилар.

«ХАНДА» ансамблининг бадиий раҳбари — Шерқўзи ҒОЗИЕВ.

Музыка раҳбари — Мирсалим МУҲАММАДЖОНОВ.

Программада: «АЙТСАМ ТИЛИМ КУЯДИ, АЙТМАСАМ ДИЛИМ...» (икки бўлимдан иборат театрлаштирилган эстрада томошаси).

Сценарий муаллифи — Шерқўзи ҒОЗИЕВ.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

12, 13, 16 май соат 20.00 да,
14, 15, 17, 18 май соат 17 ва 20.00 да

ЛОНДОН ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ГРЕГ БОНАМ, опа-сингил АНДЕРСЕНлар ва солистка ДЖЕЙН ЛОРДОН.

МАРК СТИВЕНС раҳбарлигидаги чолғу ансамбли жўр бўлади.

Билетларни «ЎЗБЕККОНЦЕРТ» ва Марказий «ЮБИЛЕЙ» спорт зали кассаларидан сотиб олиш мумкин.

Справкалар олиш учун телефонлар: кассалар — 46-03-12, 46-70-31; администратор — 46-07-53, 46-68-77.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Горничная, қаердасиз?». 10.20 — «Тирилгайин кулга олинсин». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 11.40 — «Океандаги ороллар». Телевизион ҳужжатли фильм. 11.55 — Мультфильм. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Матбуот кунига «Правда» ҳақида сўз. Телевизион ҳужжатли фильм. 16.25 — «Ватан ҳақида қўшиқлар». 16.45 — «Шахмат мактаби». 17.15 — Мактаб ўқувчиларининг учрашуви. 18.00 — «Бугун — Матбуот куни». 18.45 — «Миллионлар ленинча университети». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.35 — Туғилган кунининг 165 йиллигига «К. Маркс ва ҳозирги давр». 20.20 — «Тирилгайин кулга олинсин». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Севимли Ватаним менинг». Фильм-концерт. 23.10 — «Парвоз этишни истайман». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.40 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — «Урал». Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — А. Т. Твардовский, «Василий Тёркин». 10.05 ва 13.30 — Испан тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 ва 12.35 — Зоология. 12.00 — «Сиз ёзган бор». 13.00 — Тарих. 14.00 — «Голиб». Бадиий фильм. 15.00 — Янгиликлар. 18.45 — «Бизнинг дарсимиз». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.00 — «Кирк бешинчи калибр». Бадиий фильм. 3-серия. 20.00 — Украина телевидениеси ва радиосининг симфоник оркестри И. Шамо асарларини ижро этади. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «Ахборот». 21.00 — «Ҳар бир сизлиги учун». 21.15 — «Севастополь кемасозлари». Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ковчег». Телевизион бадиий фильм. 23.10 — Болгар эстрадаси артистларининг концерти.

ЎзТВ-I. 11.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. 12.00 — Матбуот кунига. Телевизион фильмлар. 12.30 — Ўзбекистон ССР тарихи. 18.05 — Мультфильм. 18.45 — «Илҳом». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Матбуот кунига. «Партиявий, халқчил». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Матбуот ходимлари учун концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Сув ва ҳосил». 22.25 — «Шахсий масалалар бўйича бир неча интервью». Бадиий фильм. 23.50 — Янгиликлар.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети, Оҳангарон районидаги «Оҳангарон» совхози директори, халқ депутатлари область Советининг депутати Умар УМУРЗОҚОВнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими Ўзбекистон шоличилик илмий-тадқиқот институтининг директори, халқ депутатлари область Советининг депутати Хайри Умаровна УРМОНОВАнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент область мева сабзавот маҳсулотлари ўйича агросаноат бирлашмаси коллективи Оҳангарон районидаги «Оҳангарон» совхози директори Умар УМУРЗОҚОВнинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — П. ЛЕНИН кўчаси, 41

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р—01954. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1594. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12